

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

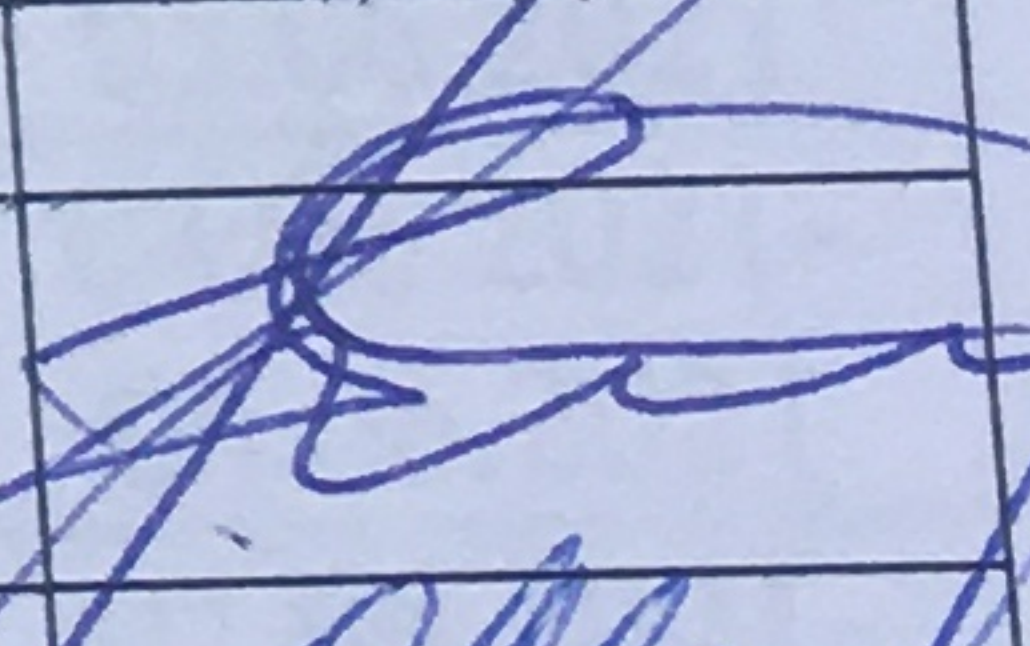
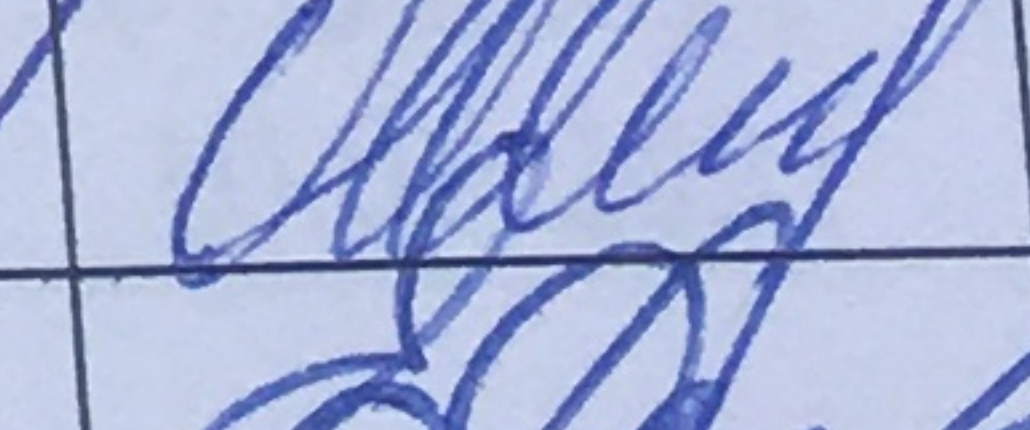
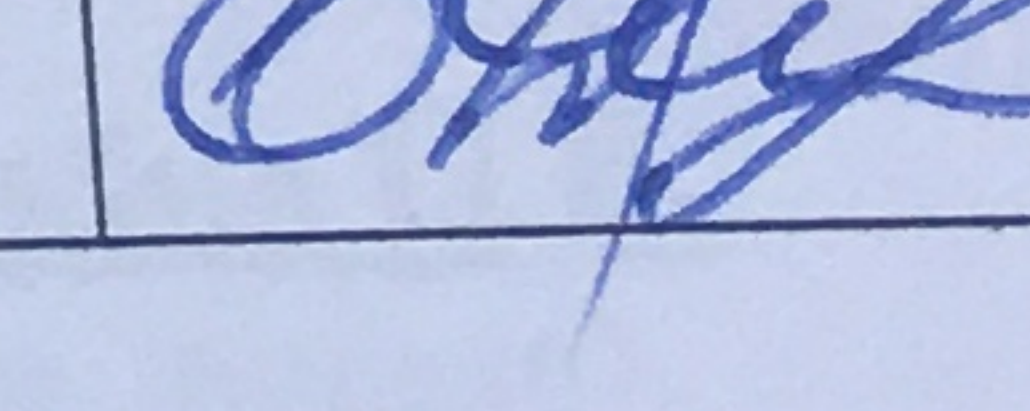
студента Талибова Фаміла Асіф огли
(ПІБ)

академічної групи 072-18ск-1
(шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»
(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему: «Планування кредитного портфеля банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Єрмошкіна О.В.	70	гарно	
Рецензент		74	добре	
Нормоконтролер	Доценко О.Ю.	75	добре	

Дніпро
2021

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри
економічного аналізу і фінансів
(повна назва)

О.В.Єрмошкіна
(прізвище, ініціали)

2021 року

ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр

студенту **Талибову Ф.А.** академічної групи **072-18ск-1**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**
(код і назва спеціальності)

На тему: **«Планування кредитного портфеля банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від _____, № _____-л

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021- 06.05.2021
Розділ 1	Теоретичні аспекти аналізу і управління кредитним портфелем комерційного банку	07.05.2021- 16.05.2021
Розділ 2	Оцінка якості кредитного портфелю на прикладі АТ КБ «Приватбанк»	17.05.2021- 27.05.2021
Розділ 3	Планування кредитного портфелю та його якості на прикладі АТ КБ «Приватбанк»	28.05.2021- 03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021- 06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021- 10.06.2021

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

Єрмошкіна О.В.
(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання **19.04.2021 р.**

Дата подання до екзаменаційної комісії **14.06.2021 р.**

Завдання прийнято до виконання

_____ (підпис студента)

Талибов Ф.А.
(прізвище, ініціали)

Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"

Навчально-науковий Інститут економіки
Фінансово-економічний факультет

Кафедра економічного аналізу і фінансів

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

до кваліфікаційної роботи
ступеню бакалавр

студента Талибова Фаміла Асіф огли

(ПІБ)

академічної групи 072-18ск-1

(шифр)

спеціальності 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

(код і назва спеціальності)

освітньо-професійної програми: «Фінанси, банківська справа та страхування»

на тему: «Планування кредитного портфеля банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»

Керівники	Прізвище, ініціали	Оцінка за шкалою		Підпис
		рейтинговою	інституційною	
Кваліфікаційної роботи	Єрмошкіна О.В.			
Рецензент				
Нормоконтролер	Доценко О.Ю.			

Дніпро
2021

**Національний технічний університет
"Дніпровська політехніка"**

ЗАТВЕРДЖЕНО:

завідувач кафедри

економічного аналізу і фінансів

(повна назва)

О.В.Єрмошкіна

(підпис)

(прізвище, ініціали)

« _____ » _____ 2021 року

**ЗАВДАННЯ
на кваліфікаційну роботу
ступеню бакалавр**

студенту **Талибову Ф.А.** академічної групи **072-18ск-1**
(прізвище, ініціали) (шифр)

спеціальності **072 «Фінанси, банківська справа та страхування»**

(код і назва спеціальності)

На тему: **«Планування кредитного портфеля банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)»**

затверджену наказом ректора НТУ "Дніпровська політехніка" від _____ . № _____ -л

Розділ	Зміст	Термін виконання
ВСТУП	Актуальність теми, мета і завдання, об'єкт і предмет роботи, методи, наукова та практична цінність, апробація результатів, публікації, структура роботи	03.05.2021- 06.05.2021
Розділ 1	Теоретичні аспекти аналізу і управління кредитним портфелем комерційного банку	07.05.2021- 16.05.2021
Розділ 2	Оцінка якості кредитного портфелю на прикладі АТ КБ «Приватбанк»	17.05.2021- 27.05.2021
Розділ 3	Планування кредитного портфелю та його якості на прикладі АТ КБ «Приватбанк»	28.05.2021- 03.06.2021
ВИСНОВКИ		04.06.2021- 06.06.2021
Демонстраційний матеріал	Підготовка демонстраційного матеріалу до захисту	07.06.2021- 10.06.2021

Завдання видано

_____ (підпис керівника)

Єрмошкіна О.В.

(прізвище, ініціали)

Дата видачі завдання **19.04.2021 р.**

Дата подання до екзаменаційної комісії **14.06.2021 р.**

Завдання прийнято до виконання

_____ (підпис студента)

Талибов Ф.А.

(прізвище, ініціали)

РЕФЕРАТ

Талибов Ф.А. – Планування кредитного портфеля банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк») – Кваліфікаційна робота на правах рукопису.

Кваліфікаційна робота на здобуття освітньо-кваліфікаційного рівня бакалавра за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» – Національний технічний університет «Дніпровська політехніка», 2021

Мета кваліфікаційної роботи – полягає у дослідженні науково-методичних підходів до оцінки ефективності управління кредитним портфелем банку АТ КБ «ПриватБанк» та планування заходів, спрямованих на його покращення.

У вступі викладено сучасний стан проблеми, обґрунтована актуальність теми, конкретизовано задачі кваліфікаційної роботи, визначено об'єкт і предмет дослідження.

У першому розділі розглянуті теоретичні аспекти аналізу і управління кредитним портфелем комерційного банку.

У другому розділі виконаний аналіз результатів кредитної діяльності АТ КБ «ПриватБанк», а також здійснена оцінка кредитних ризиків.

У третьому розділі кваліфікаційної роботи здійснено планування кількісних та якісних характеристик кредитної діяльності банку, визначені обґрунтовані заходи по управлінню кредитним портфелем банку.

Отримані результати можуть бути використані АТ КБ «ПриватБанк» для забезпечення прибутковості своєї діяльності в майбутніх періодах.

БАНК, ФІНАНСОВИЙ СТАН, НАДІЙНІСТЬ, ЛІКВІДНІСТЬ, КРЕДИТНИЙ ПОРТФЕЛЬ, РЕЗЕРВИ, ПРОГНОЗ, ЯКІСТЬ.

ABSTRACT

Talibov F.A.. Planning a bank's loan portfolio (in terms of CB Privat Bank JSC)-
Manuscript.

Qualification work for obtaining an educational qualification level of bachelor in specialty 072 "Finance, Banking and Insurance" - Dnipro University of Technology, Dnipro, 2021

The purpose of the qualifying work is to study scientific and methodical approaches to assessing the effectiveness of the management of the loan portfolio of the CB PrivatBank PJSC and to plan measures aimed at improving it.

The introduction describes the current state of the problem, substantiates the relevance of the topic, specifies the tasks of qualification work, defines the object and subject of the study.

The first section deals with the theoretical aspects of analysis and management of a commercial bank's loan portfolio.

The second section analyzes the results of the credit activity of CB PrivatBank JSC. But existing methods for assessing financial risks are analyzed.

In the third section of the qualification work, the planning of measures to improve the effective functioning of the bank was carried out, the well-founded measures for managing the loan portfolio of the bank were determined.

The obtained results can be used by CB PrivatBank JSC to exit the financial crisis and ensure the profitability of its operations in future periods.

BANK, FINANCIAL STATE, RELIABILITY, LIQUIDITY, CREDIT PORTFOLIO, RESERVES, FORECAST, QUALITY.

ЗМІСТ

ВСТУП.....	7
РОЗДІЛ 1 ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ І УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ.....	
1.1. Сутність та поняття кредитного портфеля комерційного банку.....	
1.2. Теоретичні підходи до формування якісного кредитного портфеля.....	
1.3. Теоретичні підходи до формування кредитної політики банку.....	
Висновки по розділу 1.....	28
РОЗДІЛ 2 ОЦІНКА ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	29
2.1. Організаційно-економічна характеристика комерційного банку.....	29
2.2. Аналіз кредитного портфелю комерційного банку	30
2.3. Оцінка ефективності управління кредитною діяльністю АТ «Приватбанк».....	40
Висновки по розділу 2.....	46
РОЗДІЛ 3 ПЛАНУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ ТА ЙОГО ЯКОСТІ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК».....	48
3.1. Планування кредитного портфелю методом ковзаної середньої	48
3.2. Розрахунок прогнозних показників кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» на підставі аналізу зовнішнього середовища	54
3.3. Планування кредитного портфелю відповідно до ринкових умов	62
Висновки по розділу 3.....	64

ВИСНОВКИ.....	66
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	69
ДОДАТКИ.....	72

ВСТУП

Актуальність теми. Одним з основних джерел забезпечення виробництва необхідними готівковими коштами в Україні як і раніше залишається банківський кредит, який відіграє важливу роль у стимулюванні репродуктивних процесів в економіці. Це найбільш вигідна, але також і найбільш ризикована частина банківських активів, тому ефективність управління ними залежить від прибутковості кожного комерційного банку та процвітання всієї країни.

Банківський кредит також відіграє важливу роль у житті українського населення, оскільки цей фінансовий інструмент дозволяє задовольнити такі важливі соціальні потреби, як забезпечення якісним житлом, необхідною технікою, створення можливостей для освіти тощо.

Але не менш важливим є банківський кредит для самих комерційних банків, оскільки саме на кредитні продукти припадає близько 50% усіх банківських активів і забезпечують 2/3 усіх доходів. Вони становлять найвигіднішу, але й найризикованішу частину банківських активів, тому ефективність управління ними залежить як від прибутковості окремих комерційних банків, так і від процвітання всієї країни. Тому ефективне кредитування на сьогодні є одним з найважливіших і найактуальніших завдань української банківської системи. А комерційні банки можуть надавати ефективне кредитування українській економіці лише за наявності широкого спектру кредитних продуктів, що складають його кредитний портфель, і тому одним з найважливіших завдань управління кредитом є побудова кредитного портфеля комерційних банків та управління ефективно задовольнити потреби всіх суб'єктів господарювання, проекти та високу прибутковість кредитної діяльності банку з найменшим ризиком для нього.

Мета і задачі кваліфікаційної роботи. Метою даної роботи є теоретичне обґрунтування найбільш ефективного методичного підходу щодо оцінки кредитного портфеля банку на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

Для досягнення основної мети у роботі поставлено і вирішено ряд

теоретичних та практичних задач:

– розкрито сутність та економічний зміст організацію кредитування підприємств;

– досліджено стан кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк»;

– обґрунтовано вибір найбільш ефективного методичного підходу щодо оцінки кредитного портфеля банку на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

Об’єктом дослідження є процес оцінки кредитного портфеля банку на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

Предметом дослідження є теоретичні та практичні положення, методичні підходи, моделі й методи оцінки кредитного портфеля банку на прикладі АТ КБ «ПриватБанк».

Методи дослідження. Для визначення поставлених у роботі завдань використовувалися загальнонаукові та спеціальні методики та методи дослідження. Зокрема, застосовані загальнонаукові методи розуміння природи позик та критеріїв їх класифікації; Систематичний підхід до вивчення теоретичних основ формування і реалізації відносин комерційного банку і підприємства. Для оцінки структури та динаміки кредитного портфеля банку використовувалися методи аналізу та синтезу; узагальнення; методи фінансового аналізу.

Інформативною базою кваліфікаційної роботи є чинні законодавчі та нормативні акти, наукові дослідження вітчизняних та зарубіжних економістів, а також звітні дані банку.

Практичне значення одержаних результатів.

Одержані результати носять реальний характер і можуть бути використані в АТ «Приватбанк» з метою оцінки кредитного портфеля банку.

Апробація результатів дослідження Основні результати роботи та їхнє практичне значення доповідались на студентській науково-практичній Інтернет-конференції Розвиток фінансової системи країни в умовах глобалізації, яка в проходила на кафедрі економічного аналізу та фінансів НТУ «Дніпровська політехніка (м. Дніпро, 2021 р.).

Особистий внесок автора. Кваліфікаційна робота є самостійною працею. Усі результати, викладені у роботі, отримані автором особисто.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота складається зі вступу трьох розділів і висновків, загальний обсяг роботи становить 71 сторінки. Робота містить 18 таблиць, 13 рисунків, список використаних джерел зі 26 найменування, 2 додатки.

РОЗДІЛ 1

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ АНАЛІЗУ І УПРАВЛІННЯ КРЕДИТНИМ ПОРТФЕЛЕМ КОМЕРЦІЙНОГО БАНКУ

1.1. Сутність та поняття кредитного портфеля комерційного банку

В економічній літературі банківський портфель визначається як сукупність активів та пасивів банку і, відповідно, він складається з портфеля активних та пасивних банківських операцій. Здійснення активних операцій банківськими установами є найважливішим джерелом прибутку, оскільки вони приносять банку понад 90% загального доходу. Кредитні операції посідають головне місце в активній діяльності комерційних банків, і лише тоді, відповідно до обсягу отриманого доходу, здійснюються вкладення в цінні папери, готівку та інші активи банку.

Отже, кредитні операції складають більшість банківського портфеля активної діяльності та становлять невід'ємний предмет управління, який характеризується специфічними особливостями його створення та управління, що змушує розробляти науково-методологічні принципи оцінки ефективності управління ними.

Однак перед тим, як приступити до розробки науково-методичних нормативних актів, пов'язаних з управлінням кредитним портфелем банківської установи, доцільно вивчити тлумачення сутності «кредитного портфеля» вченими.

Враховуючи, що, як зазначалось вище, позики є основним джерелом доходу банківських установ, а це означає, що вітчизняні та зарубіжні дослідники приділяють велику увагу таким питанням, як дослідження: сутності та специфіці кредитного портфеля; механізм управління кредитним портфелем та методологічні принципи оцінки ефективності кредитної діяльності.

Таким чином, у банківській енциклопедії кредитний портфель визначається як сукупність усіх банківських позик, структурованих відповідно

до конкретних параметрів відповідно до цілей конкретної кредитної політики банку.

Російський учений В. А. Челноков також розглядає суть кредитного портфеля в процесі кредитних операцій і підкреслює, що структура кредитного портфеля базується на диференціації підприємств на основі ліквідності активів, фінансового стану та стану платіжної дисципліни.

Бугель Ю.В. вважає, що кредитний портфель комерційного банку слід розглядати у широкому і вузькому розумінні. На його думку, кредитний портфель у вузькому розумінні являє собою сукупність кредитних інструментів для досягнення таких цілей, як: високий дохід у поточному періоді; висока динаміка очікуваного доходу в довгостроковій перспективі; мінімізація ризику кредитного портфеля; дотримання необхідної ліквідності кредитного портфеля; забезпечення максимального ефекту податкових пільг.

Розглядаючи другий науковий підхід до трактування сутності кредитного портфеля банку, який включає авторів, що розглядають вартість цього портфеля активів загалом у банківській діяльності, слід також звернути увагу на визначення, дане Бугель Ю.В. Так, він вважає, що широко зрозумілий кредитний портфель банку є комплексним інструментом управління (активами та пасивами) банку.

Це означає, що цей автор дослідив концепцію «кредитного портфеля» як сукупності банківських позик, що надаються корпораціям та приватним особам для задоволення їх економічних та соціальних потреб, структурованих у конкретних форматах відповідно до цілей конкретної політики кредитування та відображаючих результати його реалізації. Як складова фінансової категорії кредит відтворює в кількісному та якісному вираженні агреговані напрямки та результати кредитної діяльності банківської системи (або окремого банку) та її вплив на розвиток соціально-економічних відносин у суспільстві. Крім того, кредитний портфель включає кредитні кошти, надані небанківськими суб'єктами фінансового ринку, а також бізнес-позики, але вважається, що вони безпосередньо не регулюються державною кредитною політикою.

Заслуговує на увагу також визначення, дане представником третього наукового підходу. Так, Голуб В. М. вважає кредитний портфель важливим інструментом управління кредитною діяльністю комерційного банку, який повинен спрямовувати свою стратегічну політику та поточну діяльність на реалізацію цілей політики державного кредитування. Для посилення ролі кредитного портфеля як інструменту підвищення прибутковості кредитних операцій дослідник запропонував розглянути його з трьох позицій.

По-перше, банк повинен сформувати кредитний портфель відповідно до вимог державної кредитної політики відповідно до місця її реалізації. Це стратегічний кредитний портфель, який визначає перспективи збільшення кредитної активності банку, встановлює ставки у розподілі кредитів за строками, галузями, регіонами, бізнес-структурами та споживачами, визначає пріоритети у кредитуванні малих та середніх підприємств, іноземних служб і внутрішня торгівля, і багато іншого.

По-друге, банк формує кредитний портфель до укладення кредитних договорів на основі обсягів та з урахуванням структури стратегічного кредитного портфеля, тобто відповідно до державних пріоритетів. Це робиться шляхом вибору серед потенційних кредитних проектів, поданих потенційними позичальниками, які відповідають основним вимогам щодо позики.

По-третє, це фактичний кредитний портфель або фактичний кредитний портфель, який зараз широко прийнятий. Однак оцінка якості його кредитного портфеля повинна проводитися не тільки традиційно встановленим чином, але й на основі повноти реалізації завдань стратегічного кредитного портфеля. У цій ситуації кредитний портфель займає належне місце не тільки в управлінні кредитною діяльністю окремого банку, але і всієї банківської системи, він допомагає вирішити проблеми зростання національної економіки..

Вивчені наукові підходи доповнюють один одного і допомагають сформулювати всебічне визначення поняття. Отже, із вищесказаного можна зробити висновок, що кредитний портфель є інструментом управління активною діяльністю банку, метою якого є підвищення ефективності діяльності, що

досягається шляхом надання позик у різних сферах кредитування, з урахуванням вимоги.

Основні цілі кредитного портфеля представлені на рисунку 1.1.

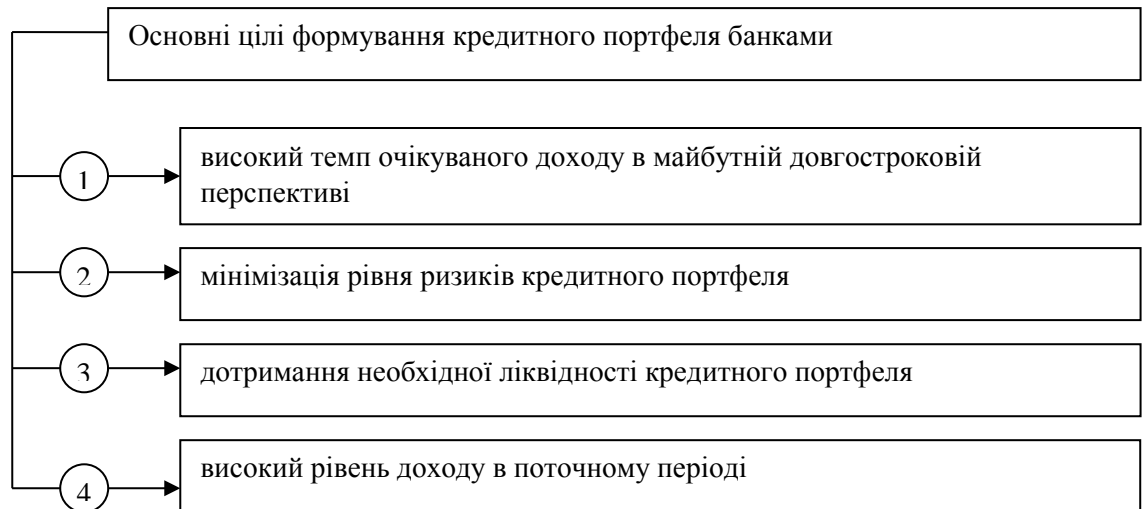

Рис.1.1. Основні цілі формування кредитного портфеля комерційними банками

На рисунку 1.1 показано основні цілі створення кредитного портфеля. Виходячи з вищесказаного, ми можемо зробити висновок, що як економічна категорія «кредитний портфель» відтворює три ключові взаємопов'язані аспекти банківської діяльності - прибутковість, ліквідність та ризик.

Залежно від призначення банк створює кредитний портфель конкретного виду. Загалом, тип портфеля є характеристикою ризику та винагороди для портфеля. Основні типи кредитного портфеля будуть розглянуті за допомогою таблиці 1.1.

З таблиці 1.1 видно, що існують такі типи кредитного портфеля: портфель доходів, портфель ризиків, збалансований портфель. Слід зазначити, що портфель ризиків є високоприбутковим з високим рівнем ризику, тоді як портфель доходів має нижчу дохідність, але мінімальний кредитний ризик. Збалансований кредитний портфель - це сукупність банківських позик з

фінансовою структурою та особливостями, що полягають у виборі найбільш ефективного рішення для поєднання ризику та прибутковості.

Таблиці 1.1

Типи кредитного портфеля

Тип портфеля	Характеристика портфеля
Портфель доходу	Портфель орієнтовано на кредити, що забезпечують стабільний дохід, отримання якого характеризується мінімальними ризиками та постійною своєчасною виплатою відсотків
Портфель ризику	Портфель складається переважно з кредитів із високим рівнем ризику
Збалансований портфель	Даний портфель уявляє собою раціональне поєднання кредитів різного типу, як високоризикованих так і кредитів із низьким рівнем ризику

Суб'єктами кредитування є юридичні або фізичні особи, які здатні та мають матеріальні чи інші гарантії виконання господарських договорів, у тому числі позикових. В даний час існує така класифікація кредиторів: :

- державні підприємства і організації;
- кооперативи;
- громадяни, які займаються індивідуальною трудовою діяльністю;
- інші банки;
- інші господарства, включаючи органи влади, спільні підприємства, міжнародній об'єднання та організації.

За кредитними можливостями кредитний портфель банку можна поділити на такі види: комерційні, інвестиційні, вексельні, іпотечні та споживчі. Наприклад, об'єктами кредитування юридичних осіб можуть бути операції з подолання розриву в оплаті, фінансування контрактів, виплата заробітної плати працівникам, придбання обладнання, житлове та комерційне будівництво тощо. Об'єктами

кредитування фізичних осіб є придбання нерухомість, рухоме майно, товари народного споживання тощо.

Позики на вимогу та строкові позики розрізняють відповідно до умов позики. У свою чергу, строкові позики комерційних банків поділяються на короткострокові (до одного року), середньострокові (від одного до трьох років) та довгострокові (понад три роки).

Як правило, в умовах функціонування ринку позикового капіталу в кожній країні формуються стандарти концентрації інвестицій банківських позик в окремі філії, регіони та окремі групи позичальників. Якщо функціонування ринку боргового капіталу суттєво порушено, держава твердо прагне визначити значення цього правила.

Вивчення кредитного портфеля з точки зору рівня ризику є дуже важливим заходом для будь-якої банківської установи, оскільки його стан безпосередньо впливає на рівень ліквідності банку. Взаємозв'язок між ліквідністю банку та його кредитним портфелем можна виразити наступним чином: на рівень ліквідності банку впливають як розмір і якість окремого кредиту, так і розмір і якість кредитного портфеля банку в цілому. Беручи до уваги цю залежність, ми можемо визначити залежність рівня ліквідності банку від розміру та якості його кредитного портфеля.

Якщо ризик кредитного портфеля зменшиться, це автоматично призведе до поліпшення його якості, що призведе до підвищення рівня ліквідності, а збільшення кредитного ризику призведе до погіршення ліквідності банку і вже спричинить ризик ліквідності.

Рівень ліквідності банку можна покращити, змінивши якість кредитного портфеля, зменшивши ризик кредитного портфеля, збільшивши частку короткострокових позик у кредитному портфелі, зменшивши вартість позик та покращивши їх безпеку.

1.2. Теоретичні підходи до формування якісного кредитного портфеля

Банківська система впливає на економіку країни. Ефективна мобілізація внутрішніх заощаджень створює сприятливу основу для розподілу коштів в економіці та сприяє її зростанню. Для запобігання дестабілізуючим тенденціям наглядовий орган має набір методів впливу на комерційні банки. Банківська діяльність є однією з найбільш ризикованих видів діяльності через те, що банк створює активи на основі постійного розширення зобов'язань перед різними кредиторами та вкладниками. Управління активами на основі їх диверсифікації зменшує ризик бізнесу, але таке управління також пов'язане з диверсифікацією зобов'язань.

При цьому, чим більший ризик активів, тим більший ризик виконання зобов'язань банку, керівництво яким має певні обмеження. Історія розвитку комерційних банків свідчить, що внаслідок надмірних спекуляцій та несприятливих змін в економіці може дестабілізуватися фінансова піраміда банківського бізнесу на рівні даного банку.

У середньому комерційний банк має відношення власних коштів до позикових коштів 1:20. забезпечення капіталу в цій ситуації є низьким і відповідає 10% зважених на ризик активів та позабалансових зобов'язань. Очевидно, що цього рівня захисту недостатньо для підтримки періодів економічного дисбалансу. З цього положення випливає, що обмеження зростання та поліпшення оцінки кредитоспроможності банку на основі коефіцієнта платоспроможності є однією з найбільш нагальних та, в той же час, найскладніших завдань, що підлягають вирішенню.

Для захисту інтересів економічних операторів від таких невдач суспільство створило центральний банк і наділило його повноваженнями регулювати, контролювати та запобігати провалу кредитних установ. Необхідність регулювання та нагляду за діяльністю комерційних банків з метою підтримання стабільності банківської системи та її сприятливого впливу на економіку обумовлена іншими причинами. Загальновідомо, що комерційні банки

створюють платіжні засоби. Позичаючи, комерційні банки збільшують пропозицію грошей.

Кредитування різних суб'єктів господарювання, як правило, є наслідком зобов'язання повернути запозичену суму, що гарантується іншим активом або іншими борговими зобов'язаннями (цінними паперами), але існує ризик зменшення корисності погашення позикових коштів. У спрощеній формі зобов'язання банківської системи повинні формуватися у тісному зв'язку зі збільшенням реальної вартості та ризиком активної діяльності. Такий підхід може сприяти збалансуванню взаємозв'язку між масою платіжних засобів, створених банківською системою, та їх фактичною доступністю у формі активів.

З огляду на те, що банківська система (комерційні банки) може досить легко створити гроші за рахунок розширення кредитування, управління грошовими потоками є мінливим, що накладає певні обмеження з боку наглядача. З іншого боку, збільшення капіталу та резервів у банківській системі зменшує кількість коштів в обігу, що позитивно впливає на стабільність банківської системи, але не створює умов для економічного розвитку і в кінцевому рахунку може призвести до втрати стабільності і стабільність. За допомогою мережі банківських установ створюються не тільки грошові потоки, які спрямовуються на потреби економіки, економиться гроші, а й здійснюються платежі.

За ступенем впливу платіжного механізму на своєчасність розрахунків у всіх галузях економіки банківську систему можна порівняти з енергетичною системою. Стабільність та ефективність банківської системи не менш важливі, ніж функціонування енергетичної системи. Частковий або повний збій таких систем завдає величезних збитків економіці країни. Необхідність регулювання банківської діяльності, нагляду та контролю за кредитними установами обумовлена, з одного боку, необхідністю обмеження надмірної емісії грошей та інфляції.

У свою чергу, організація платежів і розрахунків - це необхідність збереження довіри до банківської системи. На основі використання інструментів

грошово-кредитного регулювання, контролю за діяльністю комерційних банків посилюється позитивна складова впливу грошово-кредитної політики на банківську систему. Регулюючи процеси виходу нових банків на ринок через систему ліцензування банків, включаючи обмеження відкриття нових філій, центральний банк створює умови для конкуренції, оскільки створення великих банків затримує конкуренцію, підвищує витрати на банківські послуги, одночасно зменшуючи їх якість.

Рівень монополізації банківської системи негативно впливає на впровадження нових банківських послуг. Зрештою, розширення мережі відділень комерційних банків, з одного боку, позитивно впливає на розвиток та ефективність платіжного механізму, а з іншого - ефективність багатогалузевого банку в першу чергу визначається можливістю використовувати його масштаб для зменшення витрат. Це означає, що центральний банк повинен створити умови для безперервності роботи платіжного механізму та збереження довіри до банківської системи. Багато параметрів визначають довіру до банківської системи. Можемо визначити основні причини банкрутства комерційних банків:

- високий рівень залежності від позичкових коштів;
- недостатня відкритість системи;
- погана якість активів;
- незбалансованість потоків грошових коштів за активами та зобов'язаннями;
- недостатній рівень контролю за ризиками та обґрунтованістю їх обмеження.

Високий рівень левериджу з низьким рівнем капіталу, не здатний погасити збитки, робить банківський сектор вразливим, з одного боку, а з іншого - обмежує здатність приймати інвестиційні рішення, а отже - можливості для розвитку бізнесу. Зусилля банків щодо залучення капіталу за допомогою операцій з активним доходом призводять до дисбалансу активів та пасивів, а також до високих вимог до ліквідності. Іншим елементом стабільного розвитку банківської системи є якість активів. Інвестиції в активну діяльність дозволяють

банкам отримувати дохід та створювати умови для розвитку суб'єктів господарювання та їх власного зростання. Водночас реальна вартість активів банківської системи відрізняється від їх балансової вартості (вартості, відображеної у фінансовій звітності).

Навіть активи, які застраховані від несподіваних змін, таких як державні цінні папери, можуть спричинити збитки для конкретного банку через стрибки ринкових процентних ставок. Враховуючи, що рішення щодо інвестування позикових коштів приймаються на рівні даного банку (його керівництва), цілісність та компетентність управління є визначальними для якості та оцінки активів. Недостатня прозорість звітування, що заважає ефективному нагляду, може призвести до катастрофічного зниження реальної вартості активів та втрати стабільності банківської системи. Крім того, ці проблеми часто виникають пізніше, коли шкода очевидна і ситуацію неможливо змінити. Така ситуація можлива внаслідок накопичення одних вимог до інших, тобто швидкого збільшення зобов'язань (зростання піраміди).

Кредитори такого банку можуть лише припустити, що опубліковані звіти не відображають фактичний стан справ. Коли сумніви зменшуються (чутки, короткочасна неплатоспроможність), інвестори починають переслідувати свої вимоги, що призводить до масового відтоку коштів. За відсутності останнього кредитора жоден банк не зможе протистояти такому бар'єру кредиторів та вкладників. Провал одного банку в суспільстві пов'язаний з банківським збоєм і має ефект доміно. Якщо цей процес не зупинити, вся банківська система може впасти в кризу, яка призведе до зупинення платежів, розриву економічних зв'язків та економічного колапсу.

Усі ці причини вказують на необхідність створення спеціального органу - центрального банку, діяльність якого пов'язана з організацією та посиленням грошового обігу через управління пропозицією, захистом стабільності національної валюти, гармонізацією платежів в економіці, розвитком та зміцнення довіри до банківської системи. Ця діяльність здійснюється на основі основних завдань центрального банку.

Традиційно центральний банк повинен бути:

- емісійним центром країни;
- банком банків;
- банкіром уряду;
- головним розрахунковим центром країни;

У деяких країнах завдання центральних банків закріплені законодавчо. Монополія центрального банку на випуск національних грошей створює умови для його захисту від девальвації.

Стабільність національної валюти є відображенням стабільності всієї економіки. Оскільки центральний банк управляє грошовою масою в економіці, він повинен мати набір методів впливу на економіку через банківську систему. На основі використання інструментів грошово-кредитного регулювання центральний банк може обмежувати або збільшувати грошову масу в економіці, керуючи ліквідністю банківської системи. Вибір та набір інструментів грошово-кредитного регулювання, що використовуються центральними банками у всьому світі, залежать від напряму економічної політики, ступеня відкритості економіки, традицій та конкретних умов у країні..

1.3. Теоретичні підходи до формування кредитної політики банку

Кредитна політика розробляється з урахуванням потреб населення у банківських послугах та інших об'єктивних факторів, зокрема: стану економіки, інфляції, зростання ВВП, державного втручання, доходів, цін на банківські продукти та послуги, попиту на позики тощо. Кредитна політика є основою будь-якої роботи з розподілу банком коштів відповідно до загальної бізнес-стратегії. Розробка кредитної політики особливо необхідна в кризовій ситуації, коли банкам доводиться пристосовуватися до нових, постійно мінливих умов діяльності. Є. Гуцал трактує кредитну політику як "систему заходів та заходів, спрямованих на грошову підтримку та регулювання кредитних відносин з метою економічного зростання та прибутковості фінансового посередництва." [10, с.

14]. В.Т. Сусиденко пропонує таке визначення: "кредитну політику комерційного банку слід розуміти як розгалужену систему стратегічних цілей його кредитної діяльності та відповідних механізмів для ефективного реалізації цих цілей". Населення "Банківська енциклопедія" дає таке визначення: «кредитна політика - методи управління та контролю за позиками та дебіторською заборгованістю, які розробляються або використовуються на підприємстві (в компанію); виробничі та торгові підприємства створюють кредитну політику при наданні товарних (торгових) або споживчих кредитів покупцям; а - система фондів центрального банку та держави в кредитній сфері, з метою регулювання грошового обігу та досягнення інших економічних та соціальних цілей» На думку Т. В. Майорова, тобто здатність мінімізувати кредитний ризик. Таким чином, на думку дослідника, політика кредитування - це визначення рівня ризику, який може прийняти банк.

З точки зору О. Малахової суть кредитної політики банку полягає у розробці концепції кредитних відносин між комерційним банком та його клієнтами - суб'єктами господарювання на мікроекономічному рівні шляхом визначення послідовності дій для практичної реалізації кредитної підтримки бізнесу І. І. Діаконов зазначає, що кредитна політика банку - це спосіб послідовно пов'язаних стадій кредитного процесу, принципи якого є основою для його визначення та реалізації.

У підручнику "Банківські операції" за редакцією О.В. Дзюблюка, кредитна політика банку розуміється як сукупність заходів та заходів, спрямованих на формування складу кредитного портфеля та контроль над ним у цілому, а також встановлення стандартів для конкретних рішень. У рамках кредитної політики банку О. Д. Вовчак розуміє стратегію та тактику банку з точки зору залучення коштів та спрямування їх на надання позик клієнтам банку (позичальникам) на основі принципів: повернення, строковість, призначення, безпека, оплата.

На думку Р. Р. Коцовської, кредитна політика - сукупність рішень, прийнятих правлінням банку, що визначає умови та параметри кредитування, організація кредитного процесу, що в свою чергу складається з - розподілу

відповідальності кредитного персоналу; повноваження приймати кредитні рішення; процес перевірки кредиту.

Відповідні санкції проти працівників за неналежне виконання функцій, передбачених кредитною політикою та конкретною процедурою кредитування. На думку Г. Г. Коробової, кредитну політику слід трактувати як "систему банківської діяльності у сфері кредитування клієнтів, що реалізується з метою реалізації її стратегії та тактики, з визначенням пріоритетів у розвитку кредитних відносин, з одного боку з іншого боку, і кредитний механізм, з іншого боку, що політичний кредит є "агентом ринкової сили" часу. Кредитна політика як основа процесу управління кредитом визначає, з одного боку, пріоритети розвитку кредитних відносин, а з іншого - функціонування кредитного механізму. Кредитна політика повинна включати найважливіші елементи та принципи банківської кредитної організації, що має бути записано в письмовій формі та затверджено на засіданнях Кредитного комітету та Комітету кредитного нагляду.

Кредитна політика банку - це інструмент системи управління кредитом банку, основною метою якого є запобігання ризику у досягненні його стратегічних цілей. З іншого боку, реалізація кредитної політики створює умови для задоволення потреб клієнтів в отриманні коштів у тимчасове користування, а банк приносить прибуток, забезпечуючи належний рівень ліквідності та мінімізуючи ризик трансакції. З визначення поняття кредитної політики чітко видно її роль у кредитній діяльності банку. Роль кредитної політики банку полягає у визначенні пріоритетних напрямів розвитку та вдосконалення банківської діяльності в процесі збору та інвестування кредитних коштів, організації кредитного процесу та підвищення його ефективності. Роль кредитної політики банків в економіці визначається її значенням у процесі перерозподілу коштів між галузями та секторами ринкової економіки через банки; трансфери ресурсів, переважно від населення, з непродуктивних на продуктивні; фінансування та запозичення для потреб економіки та населення на неінфляційній основі, тобто без випуску додаткових коштів.

Тому провідна роль кредитної політики полягає у збільшенні конкурентних переваг, що виражається в максимізації прибутку та мінімізації ризику в процесі створення ресурсної бази та ефективного розподілу позикових коштів. Слід також зазначити, що кредитна політика банку базується на стратегії кредитного процесу. Сьогодні, працюючи в нестабільному середовищі та не маючи репрезентативної інформації про контрагента, банки повинні розробити стратегію управління кредитним ризиком шляхом збалансування стратегічних та тактичних методів управління. Аналізуючи позиції різних авторів щодо сутності кредитної політики, необхідно враховувати кінцеву мету, яка полягає у створенні оптимальної структури позикових інвестицій. У такій ситуації необхідно визначити стратегічні цілі кредитної політики банку, які будуть покладені в основу кредитної діяльності.

Основними цілями є: - задоволення потреб клієнтів з метою отримання коштів на тимчасове користування відповідно до різних видів позик, що пропонуються на ринку; - прибуток. Для того, щоб банк зайняв певний сегмент фінансового ринку, що дозволяє йому підтримувати стабільну конкурентну позицію, кредитна політика повинна забезпечувати оптимальне використання коштів у трьох основних сферах: - кредитування поточної господарської діяльності підприємств; позики на інвестиційну діяльність; кредитування фізичних осіб.

Оскільки стратегічні цілі кредитної політики банку повинні забезпечувати ліквідність та прибутковість банку, реалізація цих цілей повинна лягти в основу розробки відповідної концепції, основною метою якої є виявлення та аналіз основних факторів, що впливають на рівень діяльності банку. здатність оптимізувати кредитування. На наш погляд, доцільно визначити зовнішні та внутрішні фактори, які матимуть вплив на кредитну політику банку: - загальний стан економіки, інфляція; - грошово-кредитна політика Національного банку України, рівень доходів, можливість споживання банківських послуг, наявність соціальних виплат; - регіональна та галузева специфіка банку, рівень цін на 30 банківських продуктів та послуг; - соціальна напруга; - попит на позики банку,

його клієнтів [5, с. 81]. За словами О.Є.Гудзя, кредитна політика банку спрямована на максимальне задоволення потреб клієнтів у позикових коштах. Великі комерційні та виробничі структури зі стабільним фінансовим становищем, що забезпечують надійні гарантії повернення позики, мають певні переваги при реалізації заявок на позики [9]. Кредитна політика потрібна банківським установам насамперед тому, що вона дозволяє регулювати, управляти та раціонально організовувати відносини між банками та їх клієнтами з метою залучення коштів на ротаційній основі та їх інвестицій у кредитування клієнтів банків.

Основними елементами кредитної політики банку, на нашу думку є:

- 1) стратегія банку із розроблення основних напрямів кредитного процесу;
- 2) тактика банку щодо організації кредитування;
- 3) контроль за реалізацією кредитної політики.

Загалом, стратегія кредитної політики полягає у виборі пріоритетів, принципів та цілей банку на кредитному ринку, тактики, в цій частині, вказівки на інструменти, що використовуються для досягнення цілей банку у проведенні кредитних операцій, принципів їх реалізації та кредитний процес.

Тому кредитна політика створює необхідні умови для формування ефективної роботи працівників кредитного відділу банку. Отже, кредитна політика є внутрішнім банківським документом, який визначає основні підходи до надання позик та вимоги до позичальників, враховуючи поточну економічну ситуацію. Кредитна політика виражає загальний підхід, концепцію кредитної діяльності банку та встановлює стратегічні основи кредитної діяльності. Політика є загальним керівництвом щодо діяльності у роботі з кредитними послугами банку. Основною метою кредитної політики є вигідне інвестування зобов'язань банку (включаючи придбані депозити та депозити) у кредитні продукти при збереженні певного рівня якості кредитного портфеля банку.

На якість кредитного портфеля впливає поточний рівень проблеми та прострочена заборгованість. Прострочена заборгованість вважається простроченою, а зобов'язання позичальника за кредитом не виконуються.

Проблемна заборгованість - це заборгованість з прямими або непрямими ознаками фактичного виникнення або ймовірності проблем із обслуговуванням позики позичальником та своєчасним виконанням зобов'язань позичальника перед банком-позикодавцем. Чим менша частка проблемних та прострочених боргів у кредитному портфелі банку, тим вища якість кредитного портфеля.

Позика високої якості - це забезпечена позика, яка буде повернена вчасно без будь-яких проблем та труднощів для позичальника. Банку необхідно досягти розумного балансу між прибутковістю та ризиком. Завдяки розробці та дотриманню кредитної політики банк прагне мінімізувати ризики, отримуючи при цьому максимально прийнятну прибутковість діяльності..

Кредитна політика приймається вищим керівництвом банку (правлінням або правлінням банку), і за допомогою цього документа повноваження делегуються підрядникам - працівникам кредитних департаментів. Отже, кредитна політика банку визначає рівень прийняття рішень та рівень дозволу на здійснення конкретних видів діяльності та операцій.

Одним з основних завдань кредитної політики є вироблення єдиного підходу до кредитних операцій, особливо у випадку з мережею філій кредитної установи. Таким чином, кредитна політика визначає підходи, визначає загальні принципи надання позик клієнтам комерційних банків, визначає види позик, повноваження різних рівнів банку приймати ці питання, певні операційні деталі кредитних процедур. Кредитна політика банку зазвичай включає обов'язкові вимоги для 32 позичальників банків. Ці вимоги пред'являються на етапі розгляду заявки на отримання короткострокової або довгострокової позики (банківська гарантія / надання продовження позики).

Наприклад, вимоги можуть включати мінімально прийнятний ступінь фінансової стійкості майбутнього позичальника (вимоги щодо кредитоспроможності), адекватність власного капіталу позичальника, обмеження максимальної частки позикових коштів в активах та доходах позичальника тощо. . Вигоди можна визначити за видами бізнесу потенційних позичальників банку.

Політика також включає вимоги до структури та предмету застави, наприклад, деякі дозволені випадки прийняття менш ліквідного забезпечення (наприклад, товарів в обігу), визначає обов'язкову частку високоліквідного забезпечення в загальній структурі забезпечення. Що стосується визначення параметрів кредитування, політика включає цінову стратегію банку, тобто процедуру визначення та визначення комісії за кредит - банківські відсотки та збори, можливість зміни ставок чинних кредитних договорів залежно від поточних змін у процентна ставка за новими позиками. Кредитна політика може встановлювати ліміти кредитних лімітів позичальника.

Банк намагається збільшити свій кредитний портфель у розумних межах, уникаючи при цьому неприпустимих концентрацій кредитного ризику, наприклад, за галуззю, територією, видом, призначенням. Тут також банк розробляє певні підходи та встановлює власні межі. Кредитна політика повинна відповідати поточній ситуації на ринку. Підтримання кредитної політики комерційного банку в його сучасному стані вимагає регулярного розвитку його положень. Банківські установи зазвичай переглядають свою політику раз на рік. Банківські установи намагаються максимально наблизити свою кредитну стратегію до реалій сучасного життя. Кредитна політика банку не повинна суперечити чинному законодавству та загальним напрямкам економічного розвитку країни. Відмінності в кредитній політиці комерційних банків обумовлені конкретними цілями даного банку, сферами його діяльності, охопленими сегментом банківського ринку, розміром банку-кредитора, досвідом співробітників та конкурентною ситуацією. Отже, кредитна політика є важливим елементом загальної банківської політики щодо розподілу позикових коштів активним секторам економіки.

Підсумовуючи вищезазначене, розроблена власна кредитна політика є офіційним документом, що встановлюється в письмовій формі та затверджується на засіданнях Комісії кредитного нагляду банку та Кредитного комітету. Він викладає основні принципи створення кредитного портфеля та регулювання кредитної діяльності банку. Тому ефективна кредитна політика повинна, перш за

все, визначати параметри кредитного портфеля в цілому, одночасно окреслюючи такі важливі завдання: визначення обсягу наявних кредитних коштів; раціоналізація кредитного портфеля та диверсифікація ризиків - встановлення лімітів на отримання та розподіл позик у різних сферах; врахування галузевих та регіональних особливостей ведення бізнесу; визначення складу кредитного портфеля; дотримання допустимого рівня концентрації кредитів для окремих позичальників та галузей.

Якісна та ефективна кредитна політика банку дозволяє підтримувати ефективність його операцій на належному рівні, зміцнювати його фінансову довіру, своєчасно реагувати на негативні зміни в коефіцієнтах кредитування та обмежувати кредитування та визначати найбільш вигідні тактики для банківська установа.

Висновок по розділу 1

Дослідження сутності кредитного портфеля банку полягало у визначенні трьох основних наукових підходів до тлумачення цього поняття. Таким чином, вчені першого підходу розглядають кредитний портфель як сукупність виданих позик, розглядаючи, таким чином, лише виконання позикової операції. Другий підхід, що стосується тлумачення сутності кредитного портфеля, враховує його значення в загальній діяльності банківської установи як ефективного інструменту управління активами. Третій підхід відображає важливість кредитних операцій на макрорівні, тобто вартість кредитного портфеля вирішується не тільки в банку, а й на національному рівні.

Методологічні підходи до оцінки ефективності управління кредитним портфелем банку базуються на співвідношенні ризику кредитної операції та розмірі відповідного доходу. Створюючи методологію оцінки ефективності управління кредитним портфелем, варто дотримуватися наступної послідовності дій: аналіз доходу від кредитних операцій; оцінка кредитного ризику та аналіз ефективності управління кредитним портфелем.

Організація процесу управління кредитним портфелем банківської установи починається з конкретної позики, тому керівні принципи повинні враховувати основні етапи кредитування, які включають підготовку, структурування та обслуговування позики.

РОЗДІЛ 2

ОЦІНКА ЯКОСТІ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

2.1. Організаційно-економічна характеристика комерційного банку

АТ КБ «ПРИВАТБАНК» - найбільший український універсальний та міжрегіональний банк, який є лідером українського банківського ринку з моменту його реєстрації у 1992 році.

На сьогодні це один із п'яти державних банків, який є єдиним акціонером Банку, а управління корпоративними правами держави здійснює Кабінет Міністрів України, який на сьогодні є найвищим органом управління Банку.

Держава придбала право власності на 100% акцій банку 21 грудня 2016 року відповідно до ст. 41 Закону України "Про систему гарантування вкладів фізичних осіб" та постанови Кабінету Міністрів України від 18 грудня 2016 р. №961 "Деякі питання забезпечення стабільності фінансової системи" [12]. У той же час, згідно із статутом, банк залишається економічно незалежним та повністю незалежним від державних та місцевих органів влади у прийнятті рішень та діях, що стосуються його повсякденних операцій [12].

Відповідно до статуту основною метою банку є здійснення банківської діяльності, спрямованої на отримання прибутку для власного розвитку та в інтересах власника.

Банк має право надавати банківські та інші фінансові послуги (за винятком страхових послуг) як у внутрішній, так і в іноземній валютах, а також здійснювати інші види діяльності відповідно до ліцензій та дозволів НБУ та інших уповноважених державних органів. [12]

Місце знаходження даного Банку є м. Київ, вул. Грушевського, 1Д, центральний офіс розташовано у м. Дніпро за адресою вул. Набережна Перемоги, 30.

АТ КБ «ПриватБанк» є членом Фонду гарантування вкладів фізичних осіб та членом Асоціації українських банків (АУБ).

На сьогодні діяльність банку зосереджена на обслуговуванні роздрібного сегменту українського банківського ринку і вже тривалий час є лідером у цьому сегменті - сьогодні банк обслуговує 64,7% українців - фізичних осіб старше 16 років, з яких 52,3% банк є його головним банком [12]. Однак, незважаючи на лідируючі позиції у роздрібному сегменті, банк продовжує активно розвивати та просувати послуги для малих та середніх підприємств (на сьогодні до цього банку співпрацює до 75,4% суб'єктів підприємницької діяльності - фізичні особи), з яких 69,8% вважають головним банком) та вибірково співпрацювати з корпоративним сектором (співпрацюють - 65,7% юридичних осіб, 45% з яких вважають цей банк своїм головним банком) [12].

2.2. Аналіз кредитного портфелю комерційного банку

Одним із пріоритетних напрямків діяльності Банку був і залишається розвиток кредитування при збереженні високоякісного кредитного портфеля. Стратегічною метою Банку є підвищення якості кредитного портфеля роздрібних позик та кредитів МСП. Для досягнення цієї мети Банк проводить розважливу та розважливу політику кредитування, що полягає у наданні позик на невеликі суми, переважно фізичним особам, малим та середнім підприємствам. Аналіз, проведений у першій частині, показав, що корпоративний сегмент є найбільш ризиковим сегментом кредитування, але специфічний характер кредитування в цьому сегменті також полягає у великих обсягах наданих позик. А попередня практика АТ КБ «ПриватБанк» довела, що великі кредити для великих підприємств - це великий ризик для банку та його мільйонів вкладників.

Однак, дотримуючись цієї розсудливої політики кредитування (запозичення в невеликих розмірах на відносно короткий період), їй все ж вдається збільшити власне кредитування, про що свідчать дані табл. 2.1-2.2.

Таблиця 2.1

Аналіз вартості активів АТ КБ «ПриватБанку» та місце у них кредитної діяльності у 2017-2019 рр, млн грн.

Показник	2017 рік	2018 рік	Відхилення		2019 рік	Відхилення	
			млн грн.	%		млн грн.	%
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	25296	27 360	2 064	8,2	45 894	18 534	67,7
Заборгованість банків	2 903	-	-	-	27 118	-	-
Кредити та аванси клієнтам	38 335	50 140	11 805	30,8	59 544	9 404	18,8
Інвестиційні цінні папери	126 676	180 081	53 405	42,2	152 157	-27 924	-15,5
Інші активи	60 465	20 467	-39 998	-66,2	25 010	4 543	22,2
Усього активів	253 675	278 048	24 373	9,6	309 723	31 675	11,4

Таблиця 2.2

Аналіз питомої ваги активів АТ КБ «ПриватБанку» та місце у них кредитної діяльності у 2017-2019 рр., %

Показник	2017 рік	2018 рік	Відхилення	2019 рік	Відхилення
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	10,0	9,8	-0,1	14,8	5,0
Заборгованість банків	1,1	-	-	8,8	
Кредити та аванси клієнтам	15,1	18,0	2,9	19,2	1,2
Інвестиційні цінні папери	49,9	64,8	14,8	49,1	-15,6
Інші активи	23,8	7,4	-16,5	8,1	0,7
Усього активів	100,0	100,0	0,0	100,0	0,0

Як видно з таблиці. 2.1 за останні три роки вартість кредитного портфеля Банку зросла з 38 335 млн. грн. до 59 544 млн. грн., тобто загалом 21 209 млн. грн., тобто трохи більше 55%, тоді як лише активи Банку зросли на 56 048 млн. грн. того ж періоду грн. або 22%. Таким чином, спостерігаємо збільшення вартості кредитного портфеля на 21 209 млрд грн за три роки. забезпечив

збільшення активів банку на 37%

Як видно з таблиці. 2.2 частка кредитного портфеля у вартості активів Банку невелика - за всі три роки вона не перевищувала 20%, позитивним є повільне, але стабільне зростання цієї частки, яка зросла на трохи більше 4% за три роки рульове управління. Слід зазначити, що, на відміну від інших банків, у структурі активів переважають інвестиційні цінні папери, на частку яких припадає до 49% усіх активів Банку.

Отже, як бачимо в АТ КБ «ПриватБанк», структура активів є дещо незвичною для української банківської системи, де активи, як правило, складаються переважно із вартості кредитного портфеля - інвестиційна діяльність у банківському секторі дуже слабо розвинена. Ця особливість структури активів Банку пояснюється тим, що цей портфель інвестиційних цінних паперів складається з внутрішніх державних облігацій, які банк отримав під час націоналізації.

Що стосується боргу банків, який не є постійним, але у 2019 році він мав значну частку - до 9% у структурі активів, то, згідно з фінансовою звітністю Банку, у 2019 році він складався з депозитних сертифікатів Національного банку України, залучені банком за ставкою 11, 5%, тому цю суму не можна віднести до загальної вартості кредитного портфеля.

Отже, вищезазначений аналіз показав, що кредитний портфель банку становить 1/5 його активів. Як зазначалось вище, основним сегментом, на який орієнтується Банк, є населення, тому споживчі кредити домінують у його кредитному портфелі, про що свідчать дані табл. 2.3

Як видно з таблиці роздрібні кредити становили 81% загального кредитного портфеля Банку у 2019 році, а решта 19% були розподілені порівну між малими та середніми підприємствами та сектором великих підприємств, хоча прерогатива стосується секторів малого та середнього бізнесу але це можна пояснити тим, що цьому сектору було надано більше позик, але середня вартість позики була меншою за суму

Таблиця 2.3

Аналіз структури кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк» за позичальниками у 2017-2019 рр, млн. грн.

Показник	2017 рік	2018 рік	Відхилення		2019 рік	Відхилення	
			млн. грн.	%		млн. грн.	%
Кредити юридичним особам	2 699	3 858	1 159	42,9	5 214	1 356	35,1
Кредити фізичним особам	29 110	38 648	9 538	32,8	46 116	7 468	19,3
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу	2 838	4 096	1 258	44,3	5 392	1 296	31,6
Усього кредити (за виключенням резервів та кредити особам, пов'язаним із колишніми власниками)	34 647	46 602	11 955	34,5	56 722	10 120	21,7

Таблиця 2.4

Аналіз структури кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк» за позичальниками у 2017-2019 рр, %

Показник	2017 рік	2018 рік	Відхилення	2019 рік	Відхилення
Кредити юридичним особам	7,8	8,3	0,5	9,2	0,9
Кредити фізичним особам	84,0	82,9	-1,1	81,3	-1,6
Кредити підприємствам малого та середнього бізнесу	8,2	8,8	0,6	9,5	0,7
Усього кредити (за виключенням резервів та кредити особам, пов'язаним із колишніми власниками)	100	100	0	100	0

Слід зазначити, що аналіз не включає позики особам, пов'язаним з колишніми власниками Банку, які зараз в основному належать до проблемної

категорії. Таким чином, як бачимо, вартість кредитного портфеля за останні три роки зросла майже на 64% - з 34 647 млн. грн. до 56 722 млн. грн. Як видно з таблиці, за весь аналізований період збільшення вартості кредитного портфеля забезпечувалося збільшенням вартості позик у роздрібному сегменті - у 2018 році зростання цього сегменту призвело до збільшення вартості кредитного портфеля на 80% (9538 млн. грн.), а у 2019 р. відповідно 74% (7 468 млн. грн. з 10 120 млн. грн.).

Загальна вартість кредитів роздрібному сегменту за три роки зросла на 17 006 млн. грн., тобто темп приросту за три роки становив 58%, варто зазначити, що протягом усього аналізованого періоду спостерігалася тенденція до обмеження темпів приросту роздрібний сегмент. вартість роздрібного сегменту у всьому кредитному портфелі зросла на 9538 млн. грн., а темпи приросту склали майже 33%, у 2019 р. вартість цього сегменту зросла лише на 7 468 млн. грн., тобто на 19%. вказують на насиченість даного типу ринкових банківських продуктів та перехід цього сегмента кредитного ринку на стадію зрілості - тобто кредитування цього сегменту буде здійснюватися на більш-менш однаковому рівні і не буде значного збільшення.

Структура кредитного портфеля кредитних продуктів банку для сегменту фізичних осіб представлена в таблиці. 2.5.

Збільшення вартості роздрібного сегменту в кредитному портфелі Банку було спричинене збільшенням вартості кредитних операцій, здійснених з кредитними картками Банку. Таким чином, за останні три роки вартість кредитних операцій із використанням цього кредитного механізму зросла, збільшившись з 23 717 млн. грн. до 38 822 млн. грн., тобто на 15 105 млн. грн., Тобто майже на 64%, з них осіб на 89 % (15 105 млн. грн. із 17 006 млн. грн. на весь сегмент).

Також зросли такі кредитні продукти, як фінансовий лізинг - на 886 млн. грн. на три роки споживчі позики - за 800 років на 800 млн. грн., хоча в 2019 р. їх вартість дещо зменшилась - лише на 16 млн. грн., тобто цей кредитний продукт значно зріс у 2018 р., а іпотечні позики - на 222 млн. грн., хоча в 2018 р. вони

мали негативну тенденцію, тобто зменшились на 456 млн. грн., тобто на 22%, тобто спостерігалась тенденція до зменшення вартості цього кредитного інструменту

Таблиця 2.5

Аналіз структури кредитного портфелю фізичних осіб АТ КБ
«ПриватБанк»

Показник	2017 рік	2018 рік	Відхилення		2019 рік	Відхилення	
			млн. грн.	%		млн. грн.	%
Кредитні картки	23 717	32 431	8 714	36,7	38822	6 391	19,7
Іпотечні кредити	2 075	1 619	-456	-22,0	2 297	678	41,9
Споживчі кредити	3 092	3 908	816	26,4	3 892	-16	0,4
Кредити на придбання авто	6	2	-4	-66,7	1	-1	50,0
Інші кредити	39	45	6	15,4	37	-8	17,8
Фінансовий лізинг	181	643	462	255,2	1 067	424	65,9
Усього кредити фізичним особам (за виключенням резервів)	29 110	38 648	9 538	32,8	46116	7 468	19,3

За останні три роки структура товару цього сегменту суттєво не змінилася, найбільшу частку мають карткові товари - їх середня частка відповідно становить 83%, споживчі позики до 9%, а іпотечні позики - близько 5%. Останнім часом зростає частка фінансового лізингу, яка за три роки зросла з 0,6% до 2% відповідно, решта 1% - це інші кредитні продукти, включаючи автокредитування.

Популярність карткових продуктів серед населення зумовлена їх простотою та доступністю, популярність споживчих позик - через низький дохід українців, які не дозволяють їм купувати необхідні, але дорогі товари, такі як побутова техніка та меблі. Також популярність цього виду кредитних продуктів обумовлена нестабільністю національної валюти та інфляцією, які ускладнюють процес навмисного накопичення коштів на придбання побутової техніки та

меблів - протягом року через нестабільний обмін ставки, вартість цих товарів може значно зрости, придбати ці товари за доступною ціною або як тільки виникне необхідність, поступово сплачуючи їх вартість банку. Українська практика показує, що, зважаючи на нестабільність курсу, придбання необхідних товарів у кредит іноді набагато вигідніше, ніж відкладене придбання за власний рахунок

З іншого боку, корпоративний сектор у кредитному портфелі банку ділиться на два сегменти - сегмент малих та середніх підприємств та юридичних осіб (великий бізнес). Відповідно до аналізованої вище стратегії розвитку Банку, сегмент МСП має пріоритет у наданні позик, про що свідчить стабільне зростання вартості цього сегменту в кредитному портфелі Банку, який збільшився з 2 838 млн грн за три роки. до 5 392 млн. грн. , тобто загалом 2 554 млн. грн., тобто майже вдвічі.

Незважаючи на те, що прерогатива була надана для кредитування МСП, їх частка майже не відрізнялася від частки сегменту інших юридичних осіб, і в 2019 році вони склали приблизно 9,5% кожна. Слід зазначити, що динаміка збільшення вартості позик, наданих іншим юридичним особам, майже однакова - за три роки їх вартість зросла на 2515 млн грн. або на 93% (з 2699 млн грн до 5214 млн грн). Таким чином, відповідно до стратегії розвитку Банку, ці сегменти зараз є більш перспективними для Банку, оскільки розвиток економіки країни можливий лише за умови активного розвитку сегменту МСП, а його розвиток вимагає певних фінансових ресурсів, які часто дефіцит у цьому сегменті діяльності.

Банки надають позики цьому сегменту з великою обережністю, оскільки він найбільш схильний до впливу несприятливих зовнішніх факторів. І сьогодні, на жаль, економічна та політична ситуація в країні не стабільна.

Рис. 2.1. Аналіз динаміки зростання вартості кредитів для МСП та великого бізнесу у кредитному портфелі АТ КБ «ПриватБанк»

Також помітно, що продукти кредитування для роздрібного сегменту коштують набагато дорожче, ніж продукти для корпоративного сегменту, а отже, роздрібне кредитування є вигіднішим, хоча суми позик тут значно нижчі. Слід також зазначити, що протягом трьох років майже не спостерігалось змін процентних ставок за позиками.

Концентрація кредитного портфеля клієнтів за галузями економіки та сферами комерційної діяльності корпоративного сегменту представлена в таблиці. 2.6.

Як видно з таблиці. 2.6 за останні три роки найбільше збільшення вартості кредитного портфеля корпоративного сегменту призвело до збільшення вартості позики

Портфель МСП, який за три роки збільшився на 4637 млн грн з урахуванням величини обов'язкових резервів цього кредитного портфеля, що становило 57% від загального приросту. Збільшення вартості кредитного портфеля МСП призвело до збільшення обсягів кредитування агропромислового комплексу та харчової промисловості, які за три роки зросли на 2146 млн грн із 170 млн грн до 2316 млн грн, тобто більше, ніж грн. 13 мільйонів. разів. Також значно зросло кредитування в галузі споживчих товарів - із 79 млн. грн. до 1651 млн грн, або

1572 млн грн, або майже в 20 разів. Кредити та послуги для домогосподарств, фізичних осіб та фахівців також зросли, але повільнішими темпами - лише 119% - з 1 114 мільйонів гривень до 2440 мільйонів гривень, тобто на 1326 мільйонів гривень.

Таблиця 2.6

Аналіз структури кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк»

корпоративного сегменту за галузями економіки у 2017-2019 рр., млн. грн.

Показник	2017 рік	2018 рік	Відхилення		2019 рік	Відхилення	
			млн. грн.	%		млн. грн.	%
Кредити юридичним особам:	3 521	6 358	2 837	80,6	6 992	634	10,0
АПК та харчова промисловість	1 234	2 298	1 064	86,2	1 942	-356	-15,5
Товари народного споживання	570	771	201	35,3	1 192	421	54,6
Інше	1 717	3 289	1 572	91,6	3 858	569	17,3
МСП	4 336	8 499	4 163	96,0	8 973	474	5,6
Надання побутових, індивідуальних та професійних послуг	1 114	2 664	1 550	139,1	2 440	-224	-8,4
Інфраструктура	2 723	556	-2 167	-79,6	599	43	7,7
Всього кредити та	7 857	14 857	7 000	89,1	15 965	1 108	7,5

Обсяги позик на інфраструктуру значно зменшились - з 2 723 млн. грн. до 599 млн. грн., тобто на 2 124 млн. грн. або 78%. Кредити, надані іншим галузям, за три роки зросли на 1717 млн. грн. тобто більше 7 разів - з 250 млн грн до 1967 млн. грн.

Що стосується позик юридичним особам (великим підприємствам), їх позики збільшилися на 3,471 млн грн. що становить майже 98%. Збільшення кредитування відбулося за рахунок інших галузей економіки, які за три роки зросли на 2141 млн. гривень, або майже на 124%, тоді як кредити промисловості споживчих товарів зросли на 109%, або на 622 млн. гривень. Кредити агропромислового комплексу та харчовій промисловості зросли лише на 57%,

або 708 млн. грн.

Структура кредитного портфеля корпоративних сегментів за галузями представлена на рис. 2.2.

Рис. 2.2. Аналіз структури кредитного портфелю корпоративного сегменту за галузями економіки

Найбільшу частку в обох випадках займає агропромислова та харчова промисловість, і якщо в сегменті МСП вона мала стабільну тенденцію до зростання від 2,2% до 13% і до 14,5%, то в корпоративному сегменті, навпаки, він мав стабільну тенденцію до зниження з 15,7% до 12,2%.

В обох випадках частка виробників споживчих товарів зростає з 7,3% до 7,5% та з 1% до 10% відповідно. За весь аналізований період частка інфраструктури значно зменшилась - майже з 35% до майже 4%.

Структура кредитного портфеля корпоративного сегменту суттєво змінилась за останні три роки: якщо частка кредитів на інфраструктуру була домінуючою в 2017 році, у 2018 році пріоритет був перенесений на агропромисловий комплекс та харчову промисловість. У 2019 році вони посіли перше місце, але їх частка трохи зменшилась - з 28,5% до 26,7%. Це дозволяє зробити висновок, що сьогодні прерогативою є розвиток сільського господарства та харчової промисловості. Про це свідчить товарний портфель цього сектору - де є досить велика пропозиція різноманітних позичкових продуктів та від

держави, про що свідчить великий обсяг державної підтримки деяких позичкових продуктів. Станом на 31 грудня 2019 року загальна сума позик, наданих 10 найбільшим клієнтам Банку, становила 2191 млн. грн. (31 грудня 2018 р.: 2164 млн.грн.) або 3% від загальної суми позик (31 грудня 2018 р.: 3%). резерв для очікуваних кредитних збитків для цих позичальників склав 663 млн. грн. (станом на 31 грудня 2018 р.: 1290 млн. грн.).

2.3. Оцінка ефективності управління кредитною діяльністю АТ «Приватбанк»

Кредитний комітет безпосередньо відповідає за ефективність операцій банку з наданням позик, і його завдання включають:

- прийняття рішень щодо виконання цим Банком усіх активних операцій, включаючи купівлю цінних паперів;
- затвердження лімітів на активні операції з банками-контрагентами;
- нагляд за великими та значними кредитними проектами;
- розробка та затвердження нових кредитних продуктів для клієнтів банку;
- розробка та затвердження методів, інструкцій, процедур, форм та моделей та інших нормативних або процедурних документів для ідентифікації, вимірювання, моніторингу, контролю, звітності та зменшення кредитного ризику на всіх організаційних рівнях [16].

Впровадження кредитного процесу та управління кредитним ризиком Кредитним комітетом здійснюється відповідно до кредитної політики Банку, яка визначає загальні принципи цієї діяльності.

Управління кредитним ризиком здійснюється шляхом регулярного аналізу кредитоспроможності потенційних позичальників, а також здатності поточних позичальників Банку виконувати свої зобов'язання щодо повернення позик та процентів, регулярної оцінки якості кредитного портфеля з метою моніторингу кредитування ризик шляхом зміни лімітів позики та придбання застави, його регулярного перегляду та переоцінки та використання інших інструментів

зменшення ризику.

Основна інформація про рівень кредитного ризику постійно оновлюється та подається на аналіз у формі звітів про стан кредитного портфеля. Банк здійснює постійний моніторинг поточної ринкової вартості застави з метою оцінки його адекватності забезпеченню даної позики. Банк також відстежує кредитну історію клієнтів, що дозволяє йому контролювати рівень кредитного ризику, працюючи з позичальниками з позитивною кредитною історією. [16].

Отже, ефективність кредитної діяльності цього банку демонструється якістю його кредитного портфеля, аналіз якого представлений у таблиці. 2.7.

Таблиця 2.7

Аналіз кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк» за кредитною якістю

Показник	2017 рік	2018 рік	Відхилення		2019 рік	Відхилення	
			млн. грн.	%		млн. грн.	%
Не прострочені і не знецінені кредити	32 586	45 481	12 895	39,6	55 458	9 977	21,9
Прострочені кредити, в т.ч.	1 725	1 842	117	6,8	1 494	-348	-18,9
- менше ніж 30 днів	1 263	1 226	-37	-2,9	946	-280	-22,8
- від 31 до 90 днів	462	616	154	33,3	548	-68	-11,0
- більше ніж 90 днів	-	-	-	-	-	-	-
Знецінені кредити	202 870	244 417	41 547	20,5	239 091	-5 326	-2,2
В т.ч. кредити, керовані як окремий портфель	177 385	212 763	35 378	19,9	210 569	-2 194	-1,0
Мінус резерви під очікувані збитки	198 846	241 796	42 950	21,6	236 499	-5 297	-2,2
В т.ч. резерви під кредити, керовані як окремий портфель	175 907	209 450	33 543	19,1	207 851	-1 599	-0,8
Всього кредитів та авансів клієнтам	38 335	50 140	11 805	30,8	59 544	9 404	18,8

Як видно з таблиці. 2.7 протягом останніх трьох років спостерігається стійка тенденція до зростання вартості високоякісних активів банку, внаслідок чого сума прострочених та знецінених кредитів зросла з 32 586 млн. грн. до 55

458 млн. грн., або лише 22 872 млн. грн. або 70%, і позитивним фактом є те, що збільшення щороку відбувалося поступово, що свідчить про його стабільність.

Ще однією позитивною тенденцією є зменшення вартості прострочених кредитів протягом трьох років на 231 млн. грн., тобто майже на 13%. Варто зазначити, що у 2018 році відбувся незначний приріст - лише 117 млн. грн., що становило лише 7%, а у 2019 р. їх вартість зменшилась на 348 млн. грн., тобто майже на 19%. Про ефективну роботу Кредитного комітету в управлінні кредитною діяльністю Банку свідчить також їх низька вартість у порівнянні з високоякісними позиками - у 2019 році вона становила лише 1494 млн грн. порівняно з 55458 млн. грн., тобто менше 3% від його вартості.

Слід зазначити, що серед прострочених позик немає позик із терміном погашення понад 90 днів, а більшість прострочених позик - це позики, прострочені до 31 дня.

Ситуація з знеціненими кредитами виглядає набагато гірше - їх вартість значно перевищує вартість прострочених та нецінових кредитів, що свідчить про низьку якість кредитного портфеля банку, але майже 88% цієї суми у 2019 році були знеціненими кредитами, успадкованими Банком від попередніх власників, тому він був виділений в окремий портфель, що вимагає більшої уваги та продуктивнішої роботи всіх служб Банку. Проте протягом цього періоду дуже активно працювала над вирішенням цієї проблеми та поверненням цих позик Банку. Про позитивність цих спроб свідчить зменшення вартості цього кредитного портфеля у 2019 році на 2194 млн. грн., що, звичайно, невелика сума ледь перевищує 1%, але позитивним фактом є те, що після збільшення вартості цього портфеля у 2018 році на 35 378 млн. грн., або майже на 20%, було досягнуто хоча б незначне, але скорочення.

Слід зазначити, що цей кредитний портфель з непрацюючими позиками становив левову частку резервів, тому в 2019 році для цього портфеля було створено резерви в розмірі 207 851 млн грн. загальна вартість резервів становить 236 499 млн. грн., або майже 89%. Цей резерв становить майже 99% вартості кредитного портфеля.

Отже, якість кредитного портфелю завдяки даному портфелю має дуже низькі значення.

Таблиця 2.8

Аналіз структури якості кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк»

Показник	2017 рік	2018 рік	Відхилення		2019 рік	Відхилення	
			млн. грн	%		Абсол.	%
Не прострочені і не знецінені кредити	32 586	45 481	12 895	39,6	55 458	9 977	21,9
Питома вага, %	13,7	15,6	2	13,5	18,7	3	20,1
Прострочені кредити	1 725	1 842	117	6,8	1 494	-348	-18,9
Питома вага, %	0,7	0,6	0	-13,2	0,5	0	-20,1
Знецінені кредити	202 870	244 417	41 547	20,5	239 091	-5 326	-2,2
Питома вага, %	85,5	83,7	-2	-2,1	80,7	-3	-3,6
В т.ч. кредити, керовані як окремий портфель	177 385	212 763	35 378	19,9	210 569	-2 194	-1,0
Питома вага, %	74,8	72,9	-2	-2,5	71,1	-2	-2,1
Разом проблемні кредити	204 595	246 259	41 664	20,4	239 429	-6 830	-2,8
Питома вага, %	86,3	84,4	-2	-2,2	81,2	-3	-3,8
Загальна сума кредитів до вирахування резервів	237 281	291 840	54 559	23,0	296 143	3 147	1,1

Як видно з таблиці. 2.8, якість кредитного портфеля дуже низька - частка непрацюючих позик за останні три роки не опустилася нижче 80%, але була позитивною, а їх загальна вартість впала на 6830 млн грн, тобто майже на 3% , а їх частка в кредитному портфелі Банку - на 3 відсоткові пункти. Більше того, частка прострочених позик (це забезпечені позики, вартість яких включає прострочені виплати відсотків та погашення основної суми) є незначною - не більше 1%, а постійне зниження як їх вартості, так і частки в кредитному портфелі позитивні.

Знецінені позики мають значну частку в структурі непрацюючих позик - понад 80% і понад 70% - вони є позиками, що управляються як окремий портфель, тому знецінені позики, створені Банком у кредитному портфелі Банку

за останні три роки, є лише 10%

Позитивним моментом є постійне зниження не лише їх вартості, але й частки в структурі кредитного портфеля, що сприяє поступовому покращенню якості кредитного портфеля Банку. Таким чином, за останні три роки частка знецінених позик зменшилась більш ніж на 4 відсоткових пункти, зокрема частка позик, керованих як окремий портфель, впала з 74,8% до 71,4%, тобто більше ніж на 3 процентні пункти.

Рис. 2.3. Оцінка якісної структури кредитного портфелю

З рис. 2.3 видно, що якщо не брати до уваги позики в окремому портфелі, то якість його не така вже й погана - загальна частка непрацюючих позик буде нижчою, ніж частка високоякісних позик.

Таким чином, видно, що така велика частка проблемних кредитів у структурі якості кредитного портфеля Банку змусила створити великі резерви, обсяг яких у 2019 р. Становив майже 80% усього кредитного портфеля та 70% вони - покривають збитки за позиками, отриманими від колишніх власників та об'єднаними в окремий гаманець.

Така низька якість кредитного портфеля вимагає від Банку створення високих резервів для покриття очікуваних збитків, що суттєво обмежує Банк у проведенні кредитних операцій, а отже негативно впливає на ефективність управління кредитами АТ КБ ПриватБанк .

Наступним етапом оцінки ефективності управління кредитами банку є

оцінка прибутковості кредитного портфеля банку. Результати цієї оцінки представлені в таблиці. 2.9.

Таблиця 2.9

Оцінка ефективності управління кредитним портфелем АТ КБ
«ПриватБанк»

Показники	2017	2018	2019
Загальна сума кредитів до вирахування резервів	237281	291840	296143
Непрострочені та незнецінені кредити	32 586	45 481	55 458
Процентні доходи, млн. грн.	6 111	16 752	19 667
Дохідність кредитного портфелю, %	2,58	5,74	6,64
Резерви за активними операціями	198 846	241 796	236 499
Ризик кредитного портфелю, %	83,80	82,85	79,86
Коефіцієнт ефективності управління кредитним портфелем	0,03	0,07	0,08

Як видно з таблиці. 2.9 чистий дохід від кредитної діяльності є однією з основних статей, що забезпечують ефективність будь-якої комерційної діяльності Банку. Таким чином, у 2017 році завдяки йому Банку вдалося досягти позитивного результату чистого прибутку, оскільки загальний дохід Банку був негативним.

У 2018 році чистий процентний дохід перевищив загальний дохід (на 53%) та чистий прибуток (на 30%) цього банку, що також свідчить про те, що це був єдиний прибутковий елемент у структурі доходу цього банку..

Як видно з отриманих результатів, не дивлячись на високу прибутковість та рентабельність кредитної діяльності даного Банку, ефективність управління кредитним портфелем достатньо низька по причині високої частки резервів, 70% яких сформовані для покриття збитків кредитів, які залишилися у АТ КБ «ПриватБанку» від колишніх власників і які нинішнім Правлінням було відокремлено в якості окремого портфелю. Позитивним є стабільна тенденція до підвищення значення цього коефіцієнту протягом останніх трьох років.

Висновки по розділу 2

Отже, проведений в цьому розділі аналіз дозволяє зробити наступні висновки. АТ КБ "ПриватБанк" сьогодні є найбільшим банком в українській банківській системі, який є лідером у роздрібному сегменті українського банківського ринку. Останні три роки його діяльності довели, що державна власність не означає збитковість і відсталість. І якщо наприкінці 2016 року, щоб врятувати не тільки сам банк, але і всю українську банківську систему та всю економіку від колапсу, що призведе до банкрутства найбільшого українського банку, держава була змушена інвестувати до 155 млрд. гривень, у 2019 році вона забезпечила 55% всієї банківської системи України та 93% прибутку всіх державних банків країни. А також протягом чотирьох років після націоналізації він не лише повернув борг державі, а й виплатив дивіденди у розмірі 36 млрд грн.

Аналіз активів банку показав, що протягом останніх трьох років банк мав стійку тенденцію до зростання, майже 50% цього збільшення пов'язано зі збільшенням кредитного портфеля банку, але структура його активів дещо незвична для в українській банківській системі найбільша частка активів припадає на кредитний портфель банку (до 80% усіх активів), тоді частка банку в кредитному портфелі не перевищує 20%, лєвова частка (до 50%) належить до портфеля інвестиційних цінних паперів.

Аналіз кредитного портфеля показав, що найбільшу частку (до 80%) займає сегмент фізичних осіб, а в середині сегменту домінують карткові продукти, тоді як решта 20% належить корпоративному сегменту, який, у свою чергу, поділяється на юридичних осіб та МСП, які мають майже рівні частки в структурі кредитного портфеля Банку. Аналіз також показав, що найбільший асортимент продуктів пропонується для корпоративного сегменту, а продукти для цього сегменту дешевші, ніж у роздрібному сегменті, що свідчить про те, що Банк бачить найбільші перспективи в сегменті МСП, що розвивається в майбутньому.

Таким чином, Банк сьогодні має досить велику частку непрацюючих позик, але це не заважає йому розвиватися досить активно і, незважаючи на всі проблеми, залишаючись найбільшим і найприбутковішим банком в українській банківській системі..

РОЗДІЛ 3

ПЛАНУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЮ ТА ЙОГО ЯКОСТІ НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»

3.1. Планування кредитного портфелю методом ковзаної середньої

Показники прогнозу часто обчислюються як середнє значення відповідних показників у попередні періоди. Середні значення найчастіше обчислюються за допомогою простого середнього арифметичного або зваженого середнього арифметичного алгоритму. Найпопулярнішим методом у процесі прогнозування є метод визначення ковзної середньої, за допомогою якого показники прогнозу обчислюються як середні значення відповідних показників з n попередніх періодів (замість усіх значень аналізованих часових рядів). Кожен наступний прогноз обчислюється на основі значень, отриманих у 3, 4, ... n попередніх періодах, замінюючи значення з найбільш віддалених періодів новими. Якщо ковзне середнє (K_s) обчислюється як просте арифметичне середнє, для його обчислення можна використовувати наступний алгоритм:

$$K_{st} = \frac{1}{n} \sum_{i=t-n+1}^t x_i \quad (3.1)$$

де, t — границя числового ряду (наприклад, порядковий номер останнього звітного періоду); n — досліджуваний інтервал ряду динаміки; x_i — значення досліджуваного показника в i -му періоді.

Таблиця 3.1

Прогноз кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк»

Порядковий номер періоду, i	Значення досліджуваного показника, x_i	Розрахунок ковзної середньої, K_{st}
2017	39335	—
2018	50140	—
2019	59544	49673
2020(прогноз)	49673	53119
2021. (прогноз)	53119	54112
2022 (прогноз)	54112	—

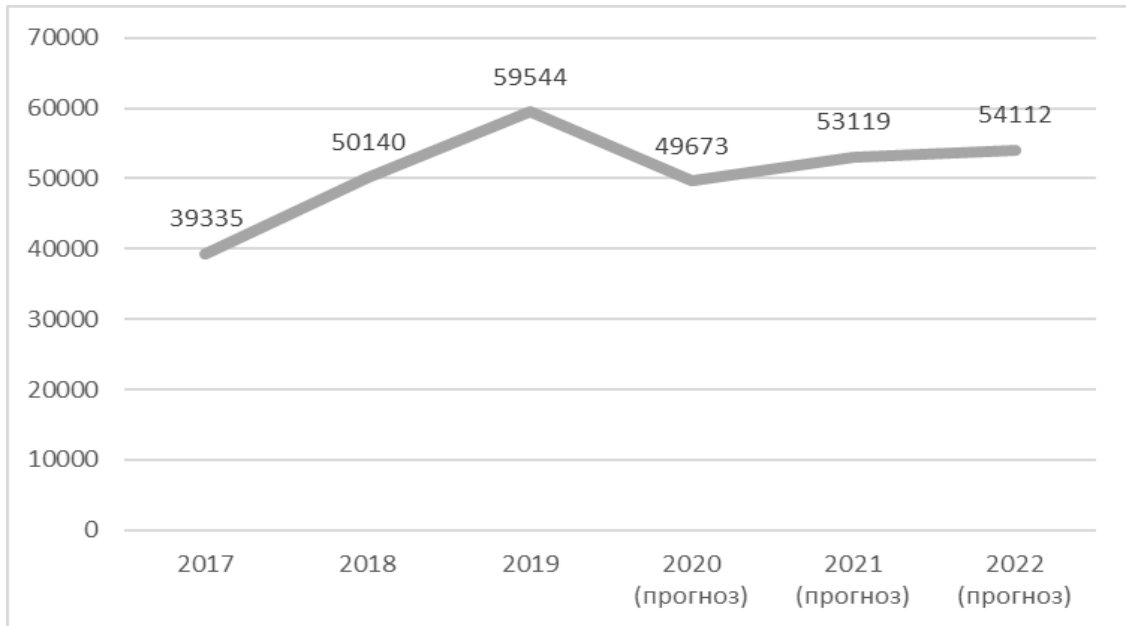

Рис. 3.1. Прогноз кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк» за ковзаною середньою

На рис. 3.1. спостерігаємо що у 2020 році є вірогідність зменшення кредитного портфелю банку, який складе 49673 млн. грн. Але у 2021 та 2022 очікується поступове зростання, яке буде складати 53119 та 54112 млн.грн. відповідно.

Розрахуємо прогноз за допомогою ковзаної середньої кредитного портфелю банку без урахування резервів.

Таблиця 3.2

Прогноз кредитного портфелю банку без урахування резервів АТ КБ «ПриватБанк»

Порядковий номер періоду, i	Значення досліджуваного показника, x_i	Розрахунок ковзної середньої, K_{ct}
2017	237281	
2018	291840	
2019	296143	275088
2020(прогноз)	275088	287690
2021. (прогноз)	287690	286307
2022 (прогноз)	286307	—

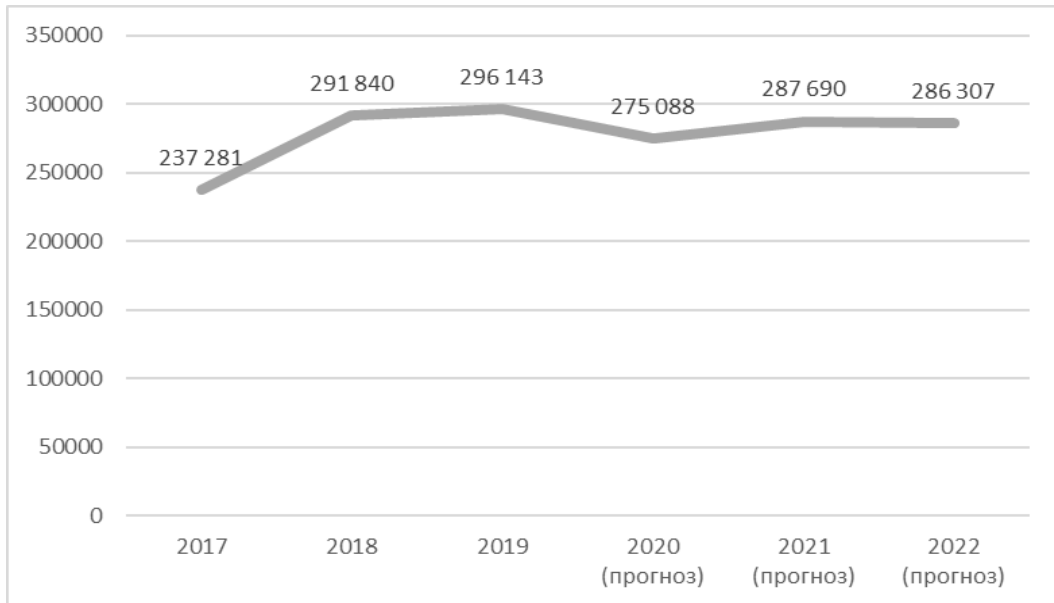

Рис. 3.2. Прогноз кредитного портфелю банку без урахування резервів за ковзаною середньою

Виходячи з рис. 3.2. бачимо що у 2020 році очікуємо ту ж саму картину, а саме зменшення кредитного портфелю без урахування резервів банку, який складе 275088 млн. грн., що на -21055 млн. грн. нижче ніж у 2019 році так саме у 2021 та 2022 очікується поступове зростання, яке буде складати 287690 та 286307 млн.грн. відповідно.

Розрахуємо прогноз за допомогою ковзаної середньої непрострочені та незнецінені кредити АТ КБ «ПриватБанк» .

Таблиця 3.3

Прогноз непрострочених та незнецінених кредитів АТ КБ «ПриватБанк»

Порядковий номер періоду, і	Значення досліджуваного показника, хі	Розрахунок ковзної середньої, Кст
2017	32 586	
2018	45 481	
2019	55 458	44508,3
2020(прогноз)	44508,3	48482,4
2021. (прогноз)	48482,4	49482,9
2022 (прогноз)	49482,9	—

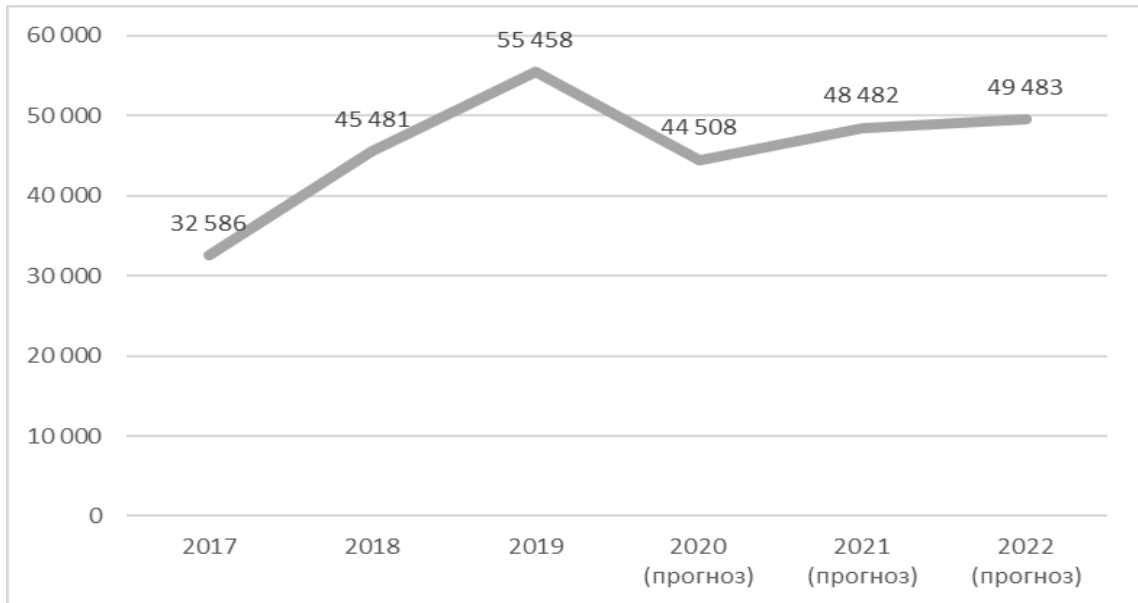

Рис. 3.3. Прогноз непрострочених та незнецінених кредитів за ковзаною середньою

Провівши аналіз бачимо, що непрострочені та незнецінені кредити АТ КБ «ПриватБанк» можуть зменшитися на 10950 млн. грн. у 2020 році, порівняно з 2019 роком і складатиме 44508 млн. грн., що з урахуванням зменшення прогнозного кредитного портфелю не свідчить про погіршення якості кредитного портфелю. Прогнозуючи на наступні три періоди, бачимо, що у 2020-2022 роках, цей показник зменшиться і складе 49483 млн. грн. у 2022 році, що нижче 2019 року на 5975 млн.грн.

Розрахуємо прогноз за допомогою ковзаної середньої дохідності кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк»

Таблиця 3.4

Прогноз дохідності кредитного потфелю АТ КБ «ПриватБанк», %

Порядковий номер періоду, і	Значення досліджуваного показника, хі	Розрахунок ковзної середньої, Кст
2017	2,58	
2018	5,74	
2019	6,64	4,99

2020(прогноз)	4,99	5,79
2021. (прогноз)	5,79	5,81
2022 (прогноз)	5,81	—

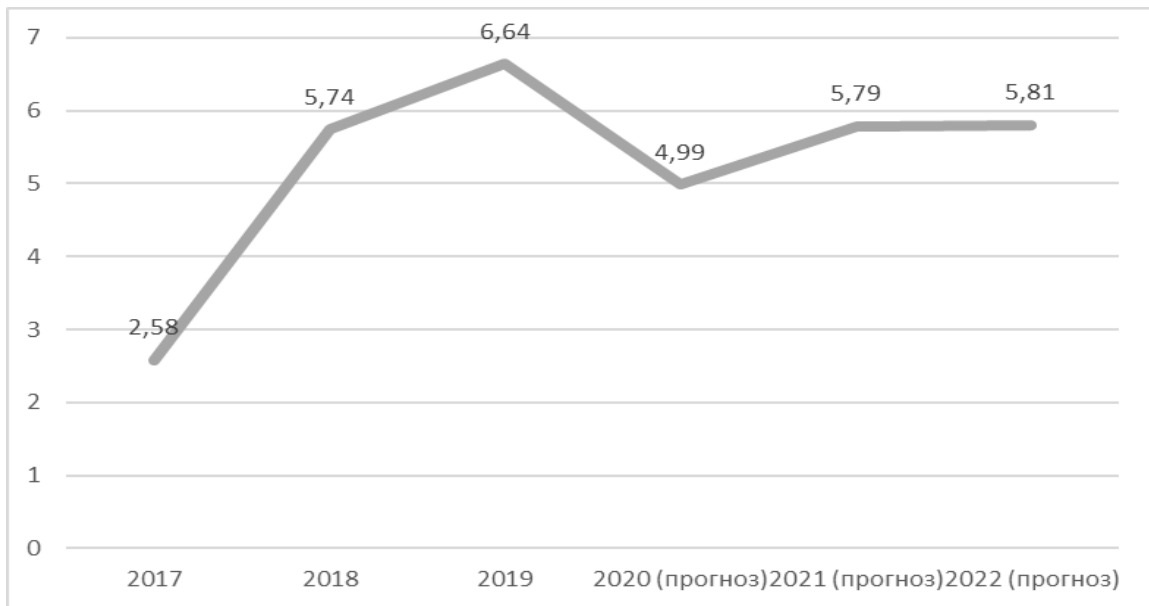

Рис. 3.4. Прогноз доходності кредитного портфелю за ковзаною середньою

Прогнозуючи на наступні три періоди бачимо, що коефіцієнт має тенденцію зменшення і у 2020 році, він складе 4,99 %, що на -1,65 % менше попереднього періоду з подальшим зростанням до рівня 2018 року.

Розрахуємо прогноз за допомогою ковзаної середньої ризик кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк»

Таблиця 3.5

Прогноз ризику кредитного портфелю АТ КБ «ПриватБанк», %

Порядковий номер періоду, і	Значення досліджуваного показника, хі	Розрахунок ковзної середньої, Кст
2017	83,8	
2018	82,85	
2019	79,86	82,17
2020(прогноз)	82,17	81,63
2021. (прогноз)	81,63	81,22
2022 (прогноз)	81,22	—

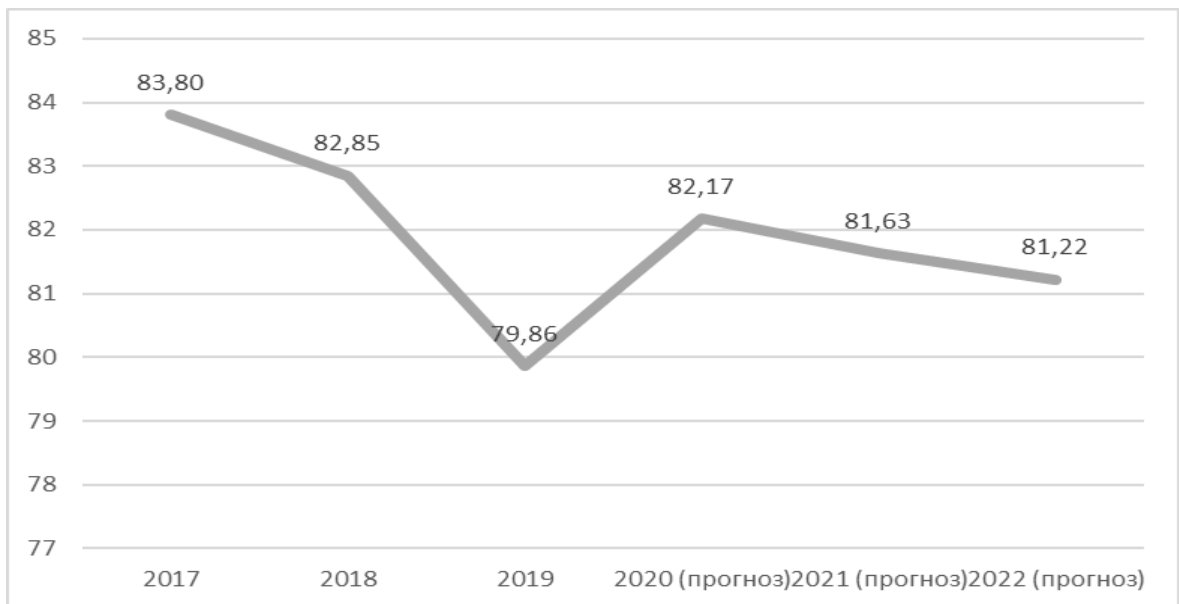

Рис. 3.5. Прогноз ризику кредитного портфелю за ковзаною середньою

Аналізуючи рис. 3.5., бачимо що найнижче значення коефіцієнт набуває у 2019 році, який складає 79,86%. Прогнозуючи на три періоди вперед, бачимо, що у 2020 році він зросте порівняно з 2019 роком на 2,31%, у 2021-2022 році він буде повільно зменшувати своє значення і складе 81,63 % та 81,22 % відповідно.

Аналогічно розраховуємо коефіцієнт ефективності управління кредитним портфелем таблиці 3.6

Таблиця 3.6

Прогнозний коефіцієнт ефективності управління кредитним портфелем
АТ КБ «ПриватБанк»

Порядковий номер періоду, і	Значення досліджуваного показника, x_i	Розрахунок ковзної середньої, K_{st}
2017	0,03	
2018	0,07	
2019	0,08	0,06
2020(прогноз)	0,06	0,07
2021. (прогноз)	0,07	0,07
2022 (прогноз)	0,07	—

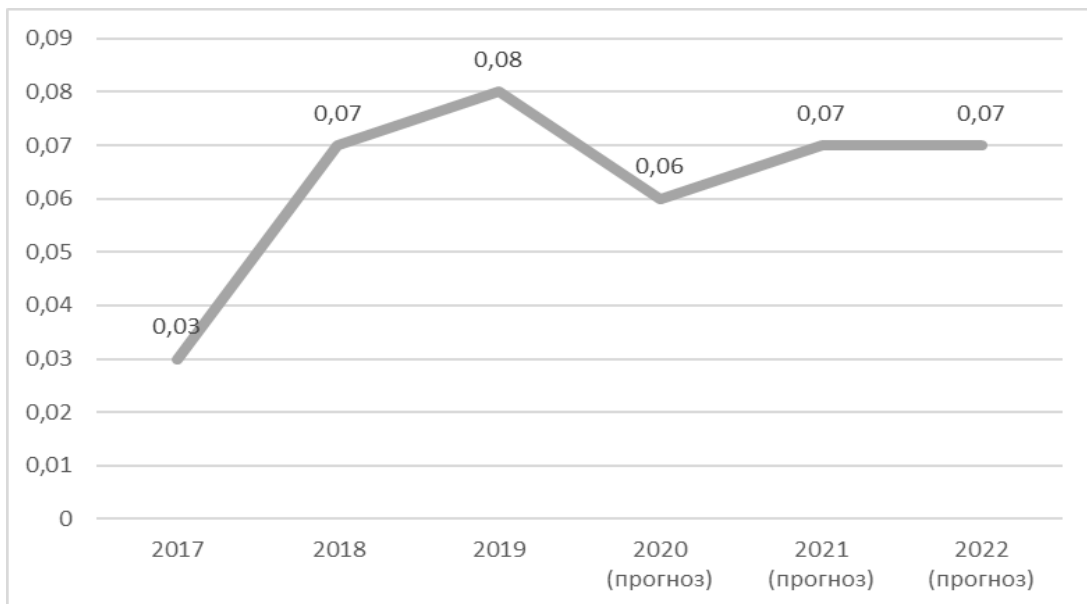

Рис. 3.6. Прогноз коефіцієнту ефективності управління кредитним портфелем за ковзаною середньою

Отримані прогностні результати дають можливість зробити такі висновки:

- негативним моментом є зростання ризику кредитного портфелю : від 79,86% у 2019 р. до 82,17% у 2020 р.;
- зменшення кредитного портфеля та незнецінених кредитів свідчить про підвищення ризиковості кредитних операцій банку;
- зниження коефіцієнтів доходності та ефективності кредитних операцій у свідчить про необхідність розробки заходів, спрямованих на підвищення ефективності управління кредитним портфелем банку.

3.2. Розрахунок прогностних показників кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк» на підставі аналізу зовнішнього середовища

На першому етапі побудови необхідно виявити фактори, що впливають на розмір кредитування. Рівень кредитування значною мірою залежить від зовнішніх макроекономічних факторів, таких як індекс споживчих цін (він характеризує інфляцію та сподівання споживачів) та індекс валового внутрішнього продукту (описує потенціал економіки для кредитування свого

розвитку).

Основними ознаками економетричної моделі прогнозування розміру позик є:

1. Має особливості макромоделі, оскільки на кредитний статус банківської установи впливає економіка країни;
2. Використовується, оскільки метою його розробки є прогнозування майбутнього обсягу банківських позик з урахуванням впливу різних факторів;
3. Має динамічний характер;
4. Стохастична [22].

Модель економетричного прогнозування така:

$$Y = f(x_1, x_2, x_3), \quad (3.1)$$

де Y – результат, залежна змінна;

x_1, x_2, x_3 – фактори, незалежні змінні;

f – складова, що показує аналізований зв'язок [22].

У нашому випадку слід оцінити щонайменше два фактори, що впливають на отриманий показник, оскільки це дозволить виконати більш точну економетричну модель, яка забезпечить більш вірогідний прогноз на майбутнє.

$$r_{y1} = \frac{\overline{x_1 Y} - \overline{x_1} \overline{Y}}{s_y s_1}, \quad (3.2)$$

$$r_{y2} = \frac{\overline{x_2 Y} - \overline{x_2} \overline{Y}}{s_y s_2}, \quad (3.3)$$

$$r_{12} = \frac{\overline{x_1 x_2} - \overline{x_1} \overline{x_2}}{s_1 s_2}, \quad (3.4)$$

де \overline{Y} – середнє значення результуючого показника;

$\overline{x_1}, \overline{x_2}$ – середні значення факторних показників;

s_y, s_1, s_2 – вибіркові середні квадратичні відхилення.

Часткові коефіцієнти кореляції, як і парні, характеризують тісність взаємозв'язку між двома змінними. Але на відміну від парних частин, часткові коефіцієнти характеризують близькість зв'язку, за умови, що інші незалежні

змінні.

Індекс кореляції вказує на щільність взаємозв'язку між отриманим індексом та факторами, що впливають на нього. Значення r коливається від -1 до +1. Позитивне значення відповідає прямому зв'язку між знаками, а негативне - взаємному.

Оцінивши значимість взаємозв'язку між обраними факторами, можна приступати до побудови економетричної моделі. Доцільно побудувати множинну модель лінійної залежності рівня споживання цієї послуги від двох факторів одночасно. Загальний вигляд моделі такий: $Y^* = b_0 + b_1x_1 + b_2x_2 + u$

Дана модель, має дві незалежні змінні ($m=2$), тому для визначення її параметрів за методом МНК необхідно розв'язати систему трьох нормальних рівнянь з трьома невідомими – b_0, b_1, b_2 [23]:

$$\left\{ \begin{array}{l} \sum y = nb_0 + b_1 \sum x_1 + b_2 \sum x_2; \\ \sum yx_1 = b_0 \sum x_1 + b_1 \sum x_1^2 + b_2 \sum x_1x_2; \\ \sum yx_2 = b_0 \sum x_2 + b_1 \sum x_1x_2 + b_2 \sum x_2^2. \end{array} \right. \quad (3.5)$$

Після ідентифікації невідомих та створення рівняння регресії можна робити прогнози на наступні періоди. Після виконання всіх розрахунків, зазначених у запропонованому методі, можна зробити висновки щодо подальших кроків управління кредитним портфелем банківської установи. Таким чином, кінцевий результат розрахунку може призвести до двох випадків: значення коваріації між кредитними портфелями юридичних та фізичних осіб є позитивним, значення кореляції також позитивним та значним, відповідно; значення коваріації між кредитними портфелями юридичних та фізичних осіб є негативним, відповідно, значення кореляції також є негативним.

Статистичні дані Державної служби статистики України [24] та дані щорічних звітів АТ КБ «Приватбанк» [13-15], які необхідні для оцінки залежності кредитування від вищезазначених макроекономічних факторів та

побудови економетричної моделі у табл. 3.7.

Таблиця 3.7

Вихідні дані для побудови моделі прогнозування обсягу кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк»

Період	Обсяг кредитного портфеля банку, млн. грн.	Індекс фізичного обсягу валового внутрішнього продукту, %	Індекс споживчих цін, %
2014 рік	161339	93,4	124,9
2015 рік	177810	90,2	143,3
2016 рік	43583	102,4	112,4
2017 рік	39335	102,5	113,7
2018 рік	50140	103,4	109,8
2019 рік	59544	104,2	104,1

Проведемо необхідні розрахунки за формулами (3.1)–(3.4), а отримані розрахунки занесемо в табл. 3.8.

Таблиця 3.8

Розрахункові значення показників, необхідних для побудови економетричної моделі

Найменування показника	Значення показника		
Вибіркові середньоквадратичні відхилення	$s_1=6,43$	$s_2=6,96$	$s_3=454118$
Вибіркові парні коефіцієнти кореляції	$r_{y1}=-0,191$	$r_{y2}=0,713$	$r_{12}=-0,727$
Вибіркові частинні коефіцієнти кореляції	$r_{y1,2}=0,6799$	$r_{y2,1}=0,815$	X

Проаналізуємо систему факторів. Спочатку перевіримо значимість коефіцієнта кореляції $r_{12} = -0,727$. Будемо використовувати двосторонній критерій для перевірки значущості. По-перше, знаходимо данні згідно з таблицею Фішер-Йейтса [22], ця цифра повинна бути більшою, ніж $r_{y1,2}$, тоді

кореляція між факторами не є суттєвою. Оскільки $r_{yx} = 0,878$, це свідчить про високий рівень точності економетричної моделі.

Система індекс-фактор буде оцінюватися за зразковими частковими коефіцієнтами кореляції $r_{y1,2} = 0,6799$ та $r_{y2,1} = 0,815$. Порівнюючи значення коефіцієнтів, приходимо до висновку, що вплив індексу фізичного розміру валового внутрішнього продукту є середнім, а вплив індексу споживчих цін сильним. Таким чином, факторний аналіз багатьох взаємозв'язків вказує на те, що рівень індексу цін має найбільший вплив на обсяг кредитування. Вплив цього фактору є прямим і сильним: із зростанням індексу споживчих цін обсяг кредитів збільшується і навпаки. Тож, коли інфляція знижується, формуються оптимістичні настрої, зростає споживання.

Потім складаємо та обчислюємо економетричну модель за формулою (3.5), за допомогою якої буде здійснюватися прогнозування.

$$\begin{cases} 729097 = 7b_0 + 690b_1 + 770,9 b_2 \\ 71958859,2 = 690b_0 + 68325,1b_1 + 75904,93b_2 \\ 79108607,8 = 770,9 b_0 + 75904,93b_1 + 85367,07b_2 \end{cases}$$

Провівши відповідні розрахунки за допомогою електронних таблиць MS Excel, отримаємо наступні дані:

$$b_0 = - 71736,43;$$

$$b_1 = 1215,54$$

$$b_2 = 6872,1$$

Таким чином, економетрична модель прогнозування кредитного портфеля АТ КБ «Приватбанк» в умовах економічної кризи з урахуванням впливу основних макроекономічних показників матиме вигляд:

$$Y' = - 71736,43 + 1215,54x_1 + 6872,1x_2 \quad (3.6)$$

Прогнозуємо позики для АТ КБ «Приватбанк» на 3 роки. Для цього спочатку прогнозуємо темпи зростання індексу обсягу валового внутрішнього продукту та темпи зростання індексу споживчих цін. Знайдемо залежності кожного фактору та використаємо отримані рівняння регресії для прогнозування значень показників на наступні періоди [24]. Дослідимо динаміку індексу

фізичного обсягу валового внутрішнього продукту та спрогнозуємо її на наступні три періоди (рис. 3.7). Виходячи з рівняння тренду, яке зображено на рис. 3.7, розрахуємо прогнозні показники на наступні періоди.

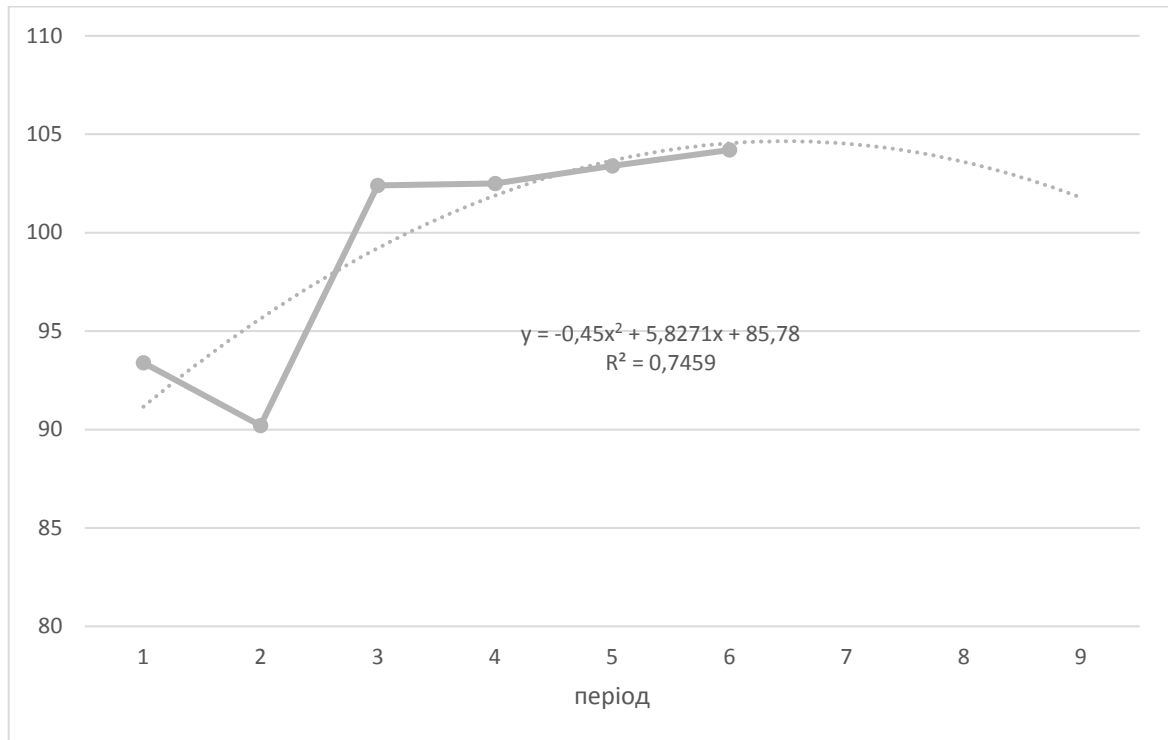

Рис. 3.7. Прогнозування індексу фізичного обсягу валового внутрішнього продукту на 3 роки

Прогнозні значення обсягу індексу фізичного обсягу валового внутрішнього продукту складуть: у 1 році – 104,5%, у 2 році – 103,6 %, у 3 році – 101,8 %. З рисунку 3,7 бачимо, що індекс фізичного обсягу валового внутрішнього продукту у всіх майбутніх періодах по трохи знижується, а отже і рівень розвитку економіки та споживання теж, що безумовно вплине на кредитування, проте як саме, можна оцінити лише визначивши прогнозний рівень індексу споживчих цін

На наступному етапі проведемо прогнозування майбутнього рівня індексу споживчих цін (рис. 3.8).

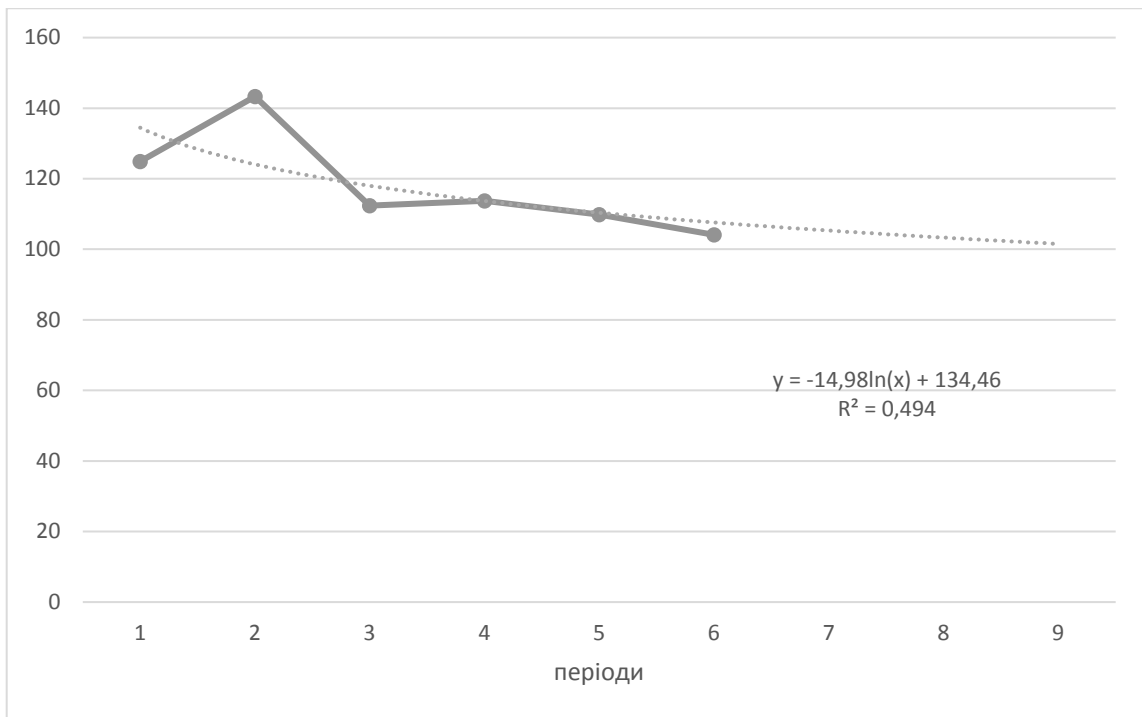

Рис. 3.8. Прогнозування індексу споживчих цін на 3 роки

На рис. 3.8 можна простежити зниження рівня індексу споживчих цін у прогнозованих періодах. Така динаміка може позитивно вплинути на динаміку кредитного портфеля за три роки. За допомогою рівняння тренду розрахуємо прогнозні показники індексу споживчих цін. У 2020, 2021 та 2022 рр. вони будуть становити: 105,3; 103,3 та 101,5 відповідно. Данні показники індексу споживчих цін не є сприятливими з точки зору економіки

З отриманих даних отримаємо прогнозні значення обсягів кредитування ПАТ КБ «Приватбанк» на три роки вперед, підставляючи прогнозні факторні показники у економетричну модель за формулою (3.6):

$$Y_1 = 62548,47 \text{млн. грн.}$$

$$Y_2 = 61289,19 \text{млн. грн.}$$

$$Y_3 = 58952,13 \text{млн. грн.}$$

За допомогою проведених розрахунків було визначено, що прогнозується поступове зниження кредитного портфелю продовж трьох років.

Прогнозований розмір кредитного портфеля банку АТ КБ «Приватбанк» та його порівняння представлено в таблиці 3.8 та рис. 3.9

Порівняння прогнозованого та фактичного розміру кредитного портфеля
АТ КБ «Приватбанк»

Показник	2019 рік	1 рік	2 рік	3 рік
Розмір кредитного портфеля, млн. грн.	59544	62548,47	61289,19	58952,13
Темп росту, %	-	105,05	97,99	96,19

Прогнозоване зростання кредитного портфеля у перший рік складе 5,05 % або 3004,47 млн.грн., очікуваний темп падіння кредитного портфелю за три роки 1%, як свідчить таблиця 3.8.

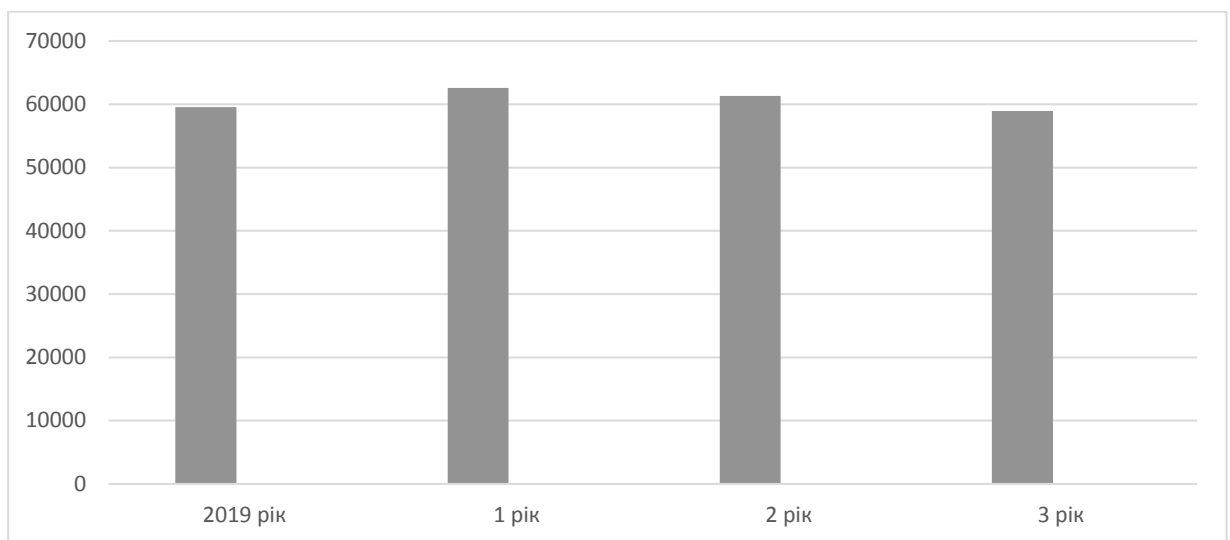

Рис. 3.9. Прогнозна динаміка кредитного портфелю АТ КБ «Приватбанк»

Прогнозні значення свідчать про зростання кредитного портфелю в перший рік прогнозу, але це може бути пов'язане зі зростанням інфляції, тому не свідченням якісного росту кредитного портфелю. Надалі спостерігаємо зниження обсягів кредитування в двох роках, така динаміка є до волі негативною та може призвести до зниження чистого прибутку. Але в умовах економічної кризи – це типова ситуація для кредитного сектору. Приріст кредитування у 2017-2019 роках більше пов'язаний із зростанням інфляції, ніж із розширенням кредитної діяльності банку. Кредитна політика банку повинна бути спрямована на збільшення кредитування: моніторинг цін на кредитні продукти, розробку

конкурентних кредитних програм: гнучкі процентні ставки; вигідні умови погашення; спеціальні програми для постійних клієнтів; запровадження нових кредитних програм та відновлення тих, які були суворо обмежені, таких як іпотека, автомобілі тощо.

3.3. Планування кредитного портфелю відповідно до ринкових умов

Ряд факторів впливає на структуру кредитного портфеля банку. Зокрема, головними факторами є специфіка ринкового сектору, розмір банку, досвід та кваліфікація менеджерів, кредитна політика банків, очікуваний дохід та інші. Специфіка ринкового сектора, що обслуговується банком, є одним із ключових факторів, що визначають структуру кредитного портфеля банку. Кожен банк створює власний кредитний портфель, враховуючи фінансовий потенціал та потреби клієнтів у регіоні, структуру галузі та сезонність виробництва. [21].

Розмір банку є ключовим фактором, що впливає на структуру кредитного портфеля, і зокрема на розмір капіталу, який визначає максимальну суму кредиту, наданого позичальникам. Великі банки, як правило, є оптовими кредиторами. Вони віддають більшу частину своїх кредитних коштів великим компаніям і підприємствам. Менші банки орієнтуються на надання позик фізичним особам у невеликих розмірах. Зокрема, вони в основному надають невеликі позики приватним особам під заставу житла, а також невеликі позики власникам бізнесу та підприємств. Крім того, на структуру кредитного портфеля впливає досвід та кваліфікація менеджерів у галузі кредитування, а також кредитна стратегія банку. Для ефективного управління структурою кредитного портфеля банку необхідно класифікувати його позики.

Ця модель базується на виявленні причин необхідності збільшення кредитування, проведенні всебічного оперативного та стратегічного аналізу кредитної діяльності банку з урахуванням ринкових умов, визначенні оптимальних пропорцій внутрішніх та зовнішніх кредитних джерел,

спрямованих на усунення диспропорцій у кредитний та депозитний портфелі для забезпечення стабільного розвитку банку та економіки.

Тому пропонується розглядати концепцію кредитного портфеля на мікро- та макрорівні: на мікрорівні як сукупність позик та боргів окремого банку на конкретну дату, на макрорівні - як сукупність позики банків, що займаються кредитуванням у певній країні чи групі як інструмент макроекономічної політики кредитування.

При аналізі сутності кредитного портфеля виділяють чотири його основні функції: планування, розподіл кредитів, контроль та управління кредитною діяльністю.

За результатами аналізу суб'єктивного складу кредитного портфеля пропонується розмежувати активних та пасивних учасників його створення. До активних кредиторів належать активні кредитори - банк і держава, представлені регуляторами кредитного ринку, та пасивні кредитори - пасивні кредитори (вкладники, інвестори тощо) та позичальники. [26].

Оцінка та аналіз структури кредитного портфеля шляхом визначення його прибутковості та рівня ризику дозволяє банківським установам скорегувати свою кредитну політику та змінити структуру кредитного портфеля. Неможливо досягти стратегічних цілей кредитної політики банку без управління кредитним ризиком та забезпечення якості кредитного портфеля. З метою підвищення ефективності кредитування банку, вважаємо необхідним звернути увагу на вдосконалення кредитної політики банку, оптимізувати власний кредитний портфель шляхом вдосконалення його структури за рахунок зменшення частки нестандартних позик; накласти обмеження на концентрацію кредитного портфеля; проведення періодичного та повного контролю кредитної документації, що забезпечує достовірну інформацію про поточний стан клієнта та перспективи його розвитку; вдосконалення навичок банківських службовців у роботі над ефективним контролем та прослуховуванням кредитного процесу. [26].

З результатів визначення ефективності кредитної політики можна зробити наступні висновки.

З метою підвищення ефективності кредитної політики необхідно вжити заходів, спрямованих на зниження рівня ризику в кредитному портфелі, а саме: збільшення власного капіталу, збільшення обсягу інвестиційних коштів, отриманих під строкові депозити в кредитному портфелі.

Необхідно чітко визначити процедури, стандарти та повноваження працівників банку при оцінці рівня ризику для кожної кредитної операції, що може підвищити точність прийняття кредитних рішень, зменшити резерви щодо кредитного ризику і, як результат, підвищити якість кредитний портфель.

Необхідно постійно контролювати стан кредитного портфеля з метою моніторингу ознак погіршення його якості (здійснення кредитного моніторингу), що зменшить частку проблемних кредитів у кредитному портфелі банку. [26].

Високі кредитні ризики, які навіть компенсуються підвищеним рівнем віддачі від кредитного портфеля, не завжди доводять високу ефективність кредитної політики, оскільки банк зазнає збитків у разі кредитного ризику, що може призвести до фінансової кризи і навіть банкрутство.

Висновки по розділу 3

Отже, поняття кредитного портфелю банку можна охарактеризувати як набір банківських позик, що надаються корпораціям та фізичним особам для задоволення їх економічних та соціальних потреб, структурований у конкретних форматах відповідно до цілей конкретної політики кредитування та відображає виконання цієї кредитної політики.

Загальний висновок, який можна зробити з результатів аналізу якості ризику кредитного портфеля: банк повинен проводити більш обережну політику кредитування, бути обережнішим у оцінці платоспроможності позичальників на стадії позики, звертати увагу на цілеспрямованість використання позик, виявлення проблем та запобігання можливим втратам кредиту.

Основною метою процесу управління кредитним портфелем банку є забезпечення максимальної прибутковості при певному рівні ризику. При оцінці кредитного ризику доцільно відокремлювати кредитний ризик на рівні контракту та кредитний ризик на рівні банківського портфеля. Аналіз структури цього активу необхідний під час управління кредитним портфелем. Адже його ефективність та прибутковість залежать від складу кредитного портфеля.

ВИСНОВКИ

У роботі узагальнено теоретичні основи управління кредитним портфелем банків, зокрема проаналізовано різні погляди вітчизняних та зарубіжних вчених на сутність та роль кредитного портфеля банку, розглянуто підходи до управління кредитним портфелем та класифікацію його сегментів за ключовими показниками, визначено сутність, функції та етапи розвитку кредитної політики банку.

Слід зазначити, що кредитний портфель банку - це не просто сума позики, а структурований портфель активів, який може бути оцінений, сегментований, класифікований та керований, природа яких заздалегідь задокументована політикою кредитування - стратегія банку та тактику збору коштів та надання позик клієнтам на основі правил кредитування.

Охарактеризовано кредитну політику банку, яка є стратегією та тактикою банку з точки зору залучення коштів та спрямування їх на кредитування на основі принципів кредитування, таких як: повернення, термін погашення, призначення, забезпечення, оплата. Кредитна політика є ключовою умовою функціонування системи управління кредитним ризиком, яка формулює цілі та пріоритети кредитної діяльності банку, а також правила та процедури реалізації кредитного процесу, основні етапи його розвитку та впровадження.

У роботі проаналізовано кредитну діяльність та стан управління кредитним портфелем на прикладі банку АТ КБ «ПриватБанк». Кредитну політику досліджуваного банку можна охарактеризувати як помірковану та стриману з акцентом на широку співпрацю з суб'єктами господарювання (невеликі, середні та підприємства) у реальній економіці - зокрема у сільському господарстві, промисловості та будівництві. Належність до державної банківської групи та висока якість корпоративного управління дають банку конкурентну перевагу в отриманні дешевших коштів на внутрішньому ринку та у формуванні витрат кредитні продукти.

Аналіз кредитного ризику показує, що банк відображає якість кредитного портфеля як справжнє через механізм резервування. Аналіз кредитної діяльності банку за категоріями якості також свідчить про високу частку нерегулярних позик, про що свідчить досить високий рівень портфельного кредитного ризику банку. Водночас банк відповідає всім обов'язковим стандартам кредитного ризику, встановленим НБУ, що свідчить про фінансову стійкість та платоспроможність банку.

На основі аналізу прибутковості та ефективності можна зробити висновки щодо помірної рівня диверсифікації оборотних активів загалом щодо частки кредитного портфеля, оптимального співвідношення активів до власного капіталу, досить високої чистої вартості банку, маржа та кредитний портфель, що вказує на ефективність та прибутковість, достатність доходу для покриття збитків за кредитними операціями, але в той же час висока величина частки процентних доходів у загальній структурі доходів банку свідчить про низьку диверсифікацію джерел доходу та залежність бізнесу за позиками як найбільш ризикований.

Для забезпечення ефективного управління кредитним портфелем комерційний банк повинен вжити таких дій:

- розвиток позик для фізичних осіб - як споживчих, так і іпотечних, та позик для фізичних осіб-підприємців;
- підтримка поточного складу кредитного портфеля юридичних осіб при мінімізації ризику та поліпшенні якості;
- активно використовувати маркетингові дослідження для оцінки стану банківського ринку та запобігання або обмеження можливих збитків, пов'язаних з наданням позик;
- вилучити з балансу погані позики та повернути їх за рахунок власного капіталу;
- підвищення кваліфікації працівників, відповідальних за придбання та аналіз кредитоспроможності клієнтів банку, з метою зменшення кредитного

ризиків та попередження клієнтів, щодо яких є сумніви щодо кредитоспроможності або можливості шахрайства.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бугель Ю. Напрями удосконалення сучасних методів управління банківським кредитним портфелем / Ю. Бугель // Галицький економічний вісник. - 2015. - №2(27). - С.157-163.
2. Діяльність банків у забезпечення сталого розвитку фінансового ринку України: монографія /Заред. В. В. Коваленко. - Одеса: Атлант, 2014. - 358 с.
3. Кредитна діяльність банків України: проблеми та перспективи розвитку: монографія / За ред. В. В. Коваленко. - Одеса: Атлант, 2015. - 217 с.
4. Крикун О. Ю. Управління кредитним портфелем комерційного банку / О. Ю. Крикун // Управління розвитком. - 2017. - № 5 (81) - С. 54-56.
5. Кузнецова Н. В. Порівняльний аналіз характеристик моделей оцінювання ризиків кредитування / Н. В. Кузнецова, П. і. Бідюк // Наукові вісті НТУУ «КПі». - 2017. - № 1. - С. 115-118.
6. Онищак Н. М. Теоретичні підходи до формування кредитної політики та кредитного портфеля банку в сучасних умовах фінансово-економічної кризи / Н. М. Онищак // Науковий вісник Ужгородського університету. - 2016. - № 2 (27). - С. 206-210.
7. Даниленко А.І. Фінансово-монетарні важелі регулювання економіки. – К.: Об'єднаний інститут економіки НАНУ, 2005. – 108 с.
8. Зимовець В., Шелудько Н. Макроекономічні аспекти активізації банківського кредитування в Україні // Вісник НБУ. – 2006. – №11. С. 54-58.
9. Міщенко В., Кравець О. Удосконалення управління банківським кредитуванням на прикладі країн Центральної та Східної Європи // Вісник НБУ. –2006. –№9. С.5 -10.
10. Мороз А. М., Савлук М. І., Пуховкіна М. Ф. Банківські операції: Підручник. 2-ге вид., випр. і доп. – К.: КНЕУ, 2002. – 430 с.
11. Павлюк С.М. Кредитні ризики та управління ними // Фінанси України. – 2003. –№ 11. – С. 104-109.

12.Офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк» [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://privatbank.ua/>

13 Річний звіт АТ КБ «Приватбанк» за 2017 рік [Електронний ресурс] : / офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк». – Режим доступу : <http://privatbank.ua/ua/about/finansovaja-otchetnost/>

14.Річний звіт АТ «Приватбанк» за 2018 рік [Електронний ресурс] : / офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк». – Режим доступу : <http://privatbank.ua/ua/about/finansovaja-otchetnost/>

15.Річний звіт АТ КБ «Приватбанк» за 2019 рік [Електронний ресурс] : / офіційний сайт АТ КБ «Приватбанк». – Режим доступу : <http://privatbank.ua/ua/about/finansovaja-otchetnost/>

16.Положенні «Про кредитну політику АТ КБ «Приватбанк» [Електронний ресурс] : Режим доступу : <http://privatbank.ua/>

17. Банківський менеджмент [Текст] / О. А. Кириченко, І. В. Геленко, С. Л. Роголь та ін. За ред. Кириченко О.А. . – К.: Академія, 2013. – 320 с.

18. Грищенко Т. В. Проблеми формування та реалізації кредитної політики комерційних банків [Текст] / Т. В. Грищенко, О. А. Падалко // Вісник Київського національного університету ім. Тараса Шевченка, 2015. – №79. – С. 12-15.

19. Методика розрахунку економічних нормативів регулювання діяльності банків в Україні : Постанова Правління Національного банку України від 2 червня 2009 р. № 315 [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <http://zakon1.rada.gov.ua/laws/show/v0315500-09>.

20.Ступницька Т. М. Аналіз факторів, що впливають на зміну рентабельності основного капіталу, за методом корпорації "Дюпон" [Електронний ресурс] / Т. М. Ступницька, О .С. Гула // Економіка харчової промисловості. - 2013. - № 3. - С. 21-23.

21. Павлова, Є.П. Удосконалення методики оцінки якості кредитного портфелю банку/ Є.П. Павлова // Молодіжний науковий вісник Української академії банківської справи НБУ, Серія: економічні науки, 2013. – №3. – С. 80-91.

22. Сіднєв С.П., Шарапов О.Д. Математичні методи підвищення якості управлінських рішень: Підручник.-К.: ІЗМН, 1997. – 258 с.
23. Клебанова Т.С., Дубровина Н.А., Полякова О.Ю., Раєвнева Е.В., Моделирование экономической динамики: Учебное пособие. – Х.: Издательский дом “ИНЖЭК”, 2005. – 244 с.
24. Грошово-кредитна статистика НБУ [Електронний ресурс]:/ НБУ. - Режим доступу http://www.bank.gov.ua/control/uk/publish/category?cat_id=44579
25. Іванов, В.В. Вплив макроекономічних чинників на кредитну діяльність банків [Текст] / В.В. Іванов // Вісник Української академії банківської справи. – 2010. – №5. – С. 19 – 26.
26. Дребот, Н. П. Стратегія банківської установи на ринку кредитних послуг [Електронний ресурс] Режим доступу : http://www.nbu.gov.ua/portal/soc_gum/re/2008_4/Re200804_17.pdf.

ДОДАТОК А

Звіт про фінансовий стан (Баланс) 2018р

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2018	31 грудня 2017 (перераховано)	31 грудня 2016 (перераховано)
АКТИВИ				
Грошові кошти та їх еквіваленти та зобов'язкові резерви	7	27 360	25 300	30 159
Заборгованість банків		-	2 903	-
Кредити та аванси клієнтам	8	50 140	38 335	32 615
Інвестиційні цінні папери:				
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	86 244	-	-
- наявні для продажу	9	-	90 354	64 409
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	79 299	-	-
- утримуються до погашення	9	-	36 322	-
- за амортизованою собівартістю	9	14 577	-	-
Вбудовані похідні фінансові активи	9	-	34 336	27 044
Передоплата з поточного податку на прибуток	24	184	184	181
Інвестиції в асоційовану компанію		-	-	216
Інвестиційна нерухомість	10	3 340	3 648	691
Приміщення, вдосконалення орендованого майна, обладнання та нематеріальні активи	11	3 843	3 376	3 472
Інші фінансові активи	12	2 756	2 981	2 679
Інші активи	13	8 899	8 815	9 585
Майно, що перейшло у власність банку як заставадержателя		1 361	7 069	8 782
Активи, утримувані для продажу		117	117	-
ВСЬОГО АКТИВІВ		278 120	253 740	179 833
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ				
Заборгованість перед НБУ	14	9 817	12 394	18 047
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями	15	196	234	2 667
Кошти клієнтів	16	230 997	212 131	180 651
Випущені боргові цінні папери		2	2	2
Поточне зобов'язання з податку на прибуток	24	6	3	1
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	137	151	139
Інші фінансові зобов'язання	17	2 255	1 689	1 935
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 135	3 299	2 552
Субординований борг		-	129	122
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		246 545	230 032	206 116
КАПІТАЛ				
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060	50 695
Емісійний дохід	19	23	23	23
Внески у капітал, отримані за випущені, але не зареєстровані нові акції	19	-	-	111 591
Резерв переоцінки приміщень	11	722	804	842
Нереалізований (збиток)/прибуток від інвестиційних цінних паперів		(3 303)	(479)	521
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174	9 934
Резерв переоцінки валют		27	27	29
Накопичений дефіцит		(184 129)	(194 902)	(199 919)
Чисті активи, що належать акціонеру Банку		31 574	23 707	(26 284)
Частка неконтролюючих учасників		1	1	1
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		31 575	23 708	(26 283)
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		278 120	253 740	179 833

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року

Г. Кривоханц
Голова Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

ДОДАТОК Б

Звіт про прибутки і збитки за 31.12.2018

консолідований звіт про прибуток чи збиток та інші сукупні доходи

У мільйонах українських гривень	Прим.	2018 рік	2017 рік (перераховано)
Процентні доходи	20	30 754	24 485
Процентні витрати	20	(13 996)	(18 373)
Чистий процентний дохід		16 758	6 112
Відрахування до резерву на зменшення корисності	21	(6 089)	(7 379)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		10 669	(1 267)
Доходи за виплатами та комісійними	22	19 590	13 211
Витрати за виплатами та комісійними	22	(4 402)	(3 017)
Прибуток мінус збиток від збудованих похідних фінансових інструментів	9	-	3 491
Прибуток мінус збиток від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		1 983	1 084
Прибуток мінус збиток від переоцінки іноземної валюти		1 145	(2 501)
Прибуток мінус збиток від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		3	-
Збиток мінус прибуток від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	(3 085)	-
(Збиток)прибуток від оцінки приміщень та інвестиційної нерухомості		(553)	247
Зменшення корисності нематеріальних активів		-	(1)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(13)	(71)
Зменшення корисності інвестиції в асоційовану компанію		-	(51)
Частка збитку від асоційованої компанії		-	(46)
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(14 041)	(12 240)
Інші доходи		1 570	1 607
Інші витрати		(11)	(14)
Прибуток до оподаткування		12 855	432
Витрати з податку на прибуток	24	(9)	(26)
Чистий прибуток за рік		12 846	406
Інші сукупні доходи(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Курсові різниці при перерахунку у валюту подання:			
- Курсові різниці при перерахунку у валюту подання, що виникли протягом року		-	(2)
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 872)	(1 000)
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(3)	-
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки		-	-
- Податковий ефект		-	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Приміщення:			
- Переоцінка приміщень		2	(22)
- Податковий ефект		(1)	4
Інші сукупні витрати		(1 874)	(1 020)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ/(ВИТРАТ) ЗА РІК		10 972	(614)
Прибуток, що належить:			
Акціонеру Банку		12 846	406
Прибуток за рік		12 846	406
Всього сукупних доходи, що належать:			
Акціонеру Банку		10 972	(614)
Всього доходи(витрати)		10 972	(614)
Базисний та скоригований дохід на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)	19	17,46	0,97

Затверджено до випуску та підписано 23 квітня 2019 року.

П. Крумханцл
Голова ПравлінняГ. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

Додаток В

Звіт про фінансовий стан (Баланс) 2019р

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про фінансовий стан

У мільйонах українських гривень	Прим.	31 грудня 2019	31 грудня 2018
АКТИВИ			
Грошові кошти та їх еквіваленти та обов'язкові резерви	6	45 894	27 360
Заборгованість банків	7	27 118	-
Кредити та аванси клієнтам	8	59 544	50 140
Інвестиційні цінні папери:			
- за справедливою вартістю через прибуток чи збиток	9	84 680	86 244
- за справедливою вартістю через інший сукупний дохід	9	66 602	79 299
- за амортизованою собівартістю	9	875	14 538
Поточні податкові активи		2 257	184
Інвестиції в дочірні та асоційовану компанію/Інвестиції в дочірні компанії		155	30
Інвестиційна нерухомість		3 379	3 340
Активи з права користування	10	1 716	-
Основні засоби та нематеріальні активи	11	4 764	3 793
Інші фінансові активи	12	2 210	2 743
Інші активи	13	9 285	8 899
Майно, що перейшло у власність банку як заставодержателя		1 244	1 361
Активи, утримувані для продажу	14	-	117
ВСЬОГО АКТИВІВ		309 723	278 048
ЗОБОВ'ЯЗАННЯ			
Заборгованість перед НБУ	15	7 721	9 817
Заборгованість перед банками та іншими фінансовими організаціями		201	195
Кошти клієнтів	16	240 621	231 055
Зобов'язання орендаря з лізингу	32	1 748	-
Відстрочене зобов'язання з податку на прибуток	24	121	136
Інші фінансові зобов'язання	17	1 522	2 249
Резерви та нефінансові зобов'язання	18	3 260	3 132
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ		255 194	246 584
КАПІТАЛ			
Акціонерний капітал	19	206 060	206 060
Емісійний дохід	19	23	23
Резерв переоцінки будівель	11	614	687
Нереалізований збиток від інвестиційних цінних паперів		(1 274)	(3 303)
Результат від операцій з акціонером		12 174	12 174
Загальні резерви та інші фонди	19	6 850	6 211
Накопичений дефіцит		(169 918)	(190 388)
ВСЬОГО КАПІТАЛУ		54 529	31 464
ВСЬОГО ЗОБОВ'ЯЗАНЬ ТА КАПІТАЛУ		309 723	278 048

Затверджено в порядку та підписано 29 квітня 2020 року.

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

ДОДАТОК Г

Звіт про прибутки і збитки за 31.12.2019

АКЦІОНЕРНЕ ТОВАРИСТВО КОМЕРЦІЙНИЙ БАНК "ПРИВАТБАНК"
Окремий звіт про прибуток чи збиток та інший сукупний дохід

У мільйонах українських гривень	Прим.	2019 рік	2018 рік
Процентні доходи	20	33 841	30 754
Процентні витрати	20	(14 174)	(14 002)
Чистий процентний дохід		19 667	16 752
Відрахування до резерву на зменшення корисності	21	(4)	(6 089)
Чисті процентні доходи після вирахування резерву на зменшення корисності		19 663	10 663
Доходи за виплатами та комісійними	22	24 575	19 590
Витрати за виплатами та комісійними	22	(6 386)	(4 402)
Прибутки мінус збитки від операцій з іноземною валютою та своп-контрактів		2 589	1 983
Прибутки мінус збитки від переоцінки іноземної валюти		6 510	1 145
Прибутки мінус збитки від реалізації інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через інший сукупний дохід		8	3
Збитки мінус прибутки від переоцінки інвестиційних цінних паперів за справедливою вартістю через прибуток чи збиток		(1 526)	(3 085)
Прибутки(збитки) від оцінки будівель та інвестиційної нерухомості		4	(553)
Зменшення корисності майна, що перейшло у власність банку як заставодержателя		(134)	(13)
Відновлення зменшення корисності асоційованої компанії		8	-
Адміністративні та інші операційні витрати	23	(14 815)	(13 988)
Інші чисті доходи		2 113	1 446
Прибуток до оподаткування		32 609	12 789
Кредит з податку на прибуток	24	-	9
Чистий прибуток за рік		32 609	12 798
Інші сукупні доходи(витрати):			
<i>Статті, які будуть у подальшому рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Фінансові інструменти, що визнаються за справедливою вартістю через інший сукупний дохід:			
- Нереалізований прибуток(збиток) від переоцінки		2 037	(1 872)
- Прибуток, що рекласифіковано до складу прибутків чи збитків		(8)	(3)
- Зміни у резерві під очікувані кредитні збитки		-	-
- Податковий ефект		-	-
<i>Статті, які не будуть рекласифіковані у прибуток чи збиток:</i>			
Будівлі:			
- Переоцінка будівель		(70)	2
- Податковий ефект		15	(1)
Інші сукупні доходи(витрати)		1 974	(1 874)
ВСЬОГО СУКУПНИХ ДОХОДІВ ЗА РІК		34 583	10 924
Базисний та скоригований дохід на акцію щодо прибутку, який належить акціонеру Банку (у гривнях на акцію)	19	44,31	17,39

Затверджено до випуску та підписано 29 квітня 2020 року.

Г. Ю. Самаріна
Заступник Голови Правління
(з питань фінансів)

В. В. Ярмоленко
Головний бухгалтер

В.о. ректора НТУ «Дніпро»
акад. НАН України
проф. Півняку Г.Г.

ЛИСТ – ЗАМОВЛЕННЯ

Просимо Вас надати можливість студенту групи 072-18ск-1 фінансового-економічного факультету Навчально-наукового Інституту економіки НТУ «Дніпровська політехніка» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» Талибову Фамілу Асіф огли виконати кваліфікаційну роботу на тему «Планування кредитного портфеля банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)» з використанням обліково-економічної інформації фінансової установи.

Тема роботи є актуальною для даної фінансової установи, тому що завдання, поставлені в роботі, вирішують реальні проблеми фінансової установи і можуть бути використані з метою підвищення результативності та ефективності її діяльності.

Фінансово-економічна інформація, передана для виконання кваліфікаційної роботи, підпадає під дію внутрішнього «Положення про комерційну таємницю» та не підлягає оприлюдненню.

Керівник відділення №97

АТ КБ «ПриватБанк»

Шпорт О.М.

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу студента Національного технічного університету «Дніпровська політехніка» Навчально-наукового Інституту економіки Фінансово-економічного факультету за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» на тему «Планування кредитного портфеля банку (на прикладі АТ КБ «ПриватБанк»)» Талибова Фаміла Асіф огли.

Кваліфікаційна робота виконана на актуальну тему, тому що неефективне управління кредитним портфелем банківської установи призводить до збільшення ризику кредитних операцій, а це, у свою чергу, призводить до виникнення збитків і втрати вкладених ресурсів.

В дипломній роботі розглянуті існуючі теоретико-методичні основи визначення якості кредитного портфелю кредитних установ..

Відповідно до результатів аналізу кредитної діяльності банку, а також оцінки кредитних ризиків здійснено планування кількісних та якісних характеристик кредитного портфелю, визначені обґрунтовані заходи щодо управління ним. Отримані результати можуть бути використані АТ КБ «ПриватБанк» для забезпечення прибутковості своєї діяльності в майбутніх періодах.

Зміст та структура роботи відповідає отриманому завданню та вимогам до дипломних робіт бакалавра. Робота виконана самостійно, з використанням літературних джерел, законодавчої і нормативної бази.

Зміст та структура роботи відповідає отриманому завданню та вимогам до дипломних робіт бакалавра. Робота виконана самостійно, з використанням літературних джерел, законодавчої і нормативної бази.

Рекомендовано присвоєння Талибову Фамілу Асіф огли ступеня «бакалавр» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» з оцінкою «добре».

Керівник відділення №9
АТ КБ «ПриватБанк»

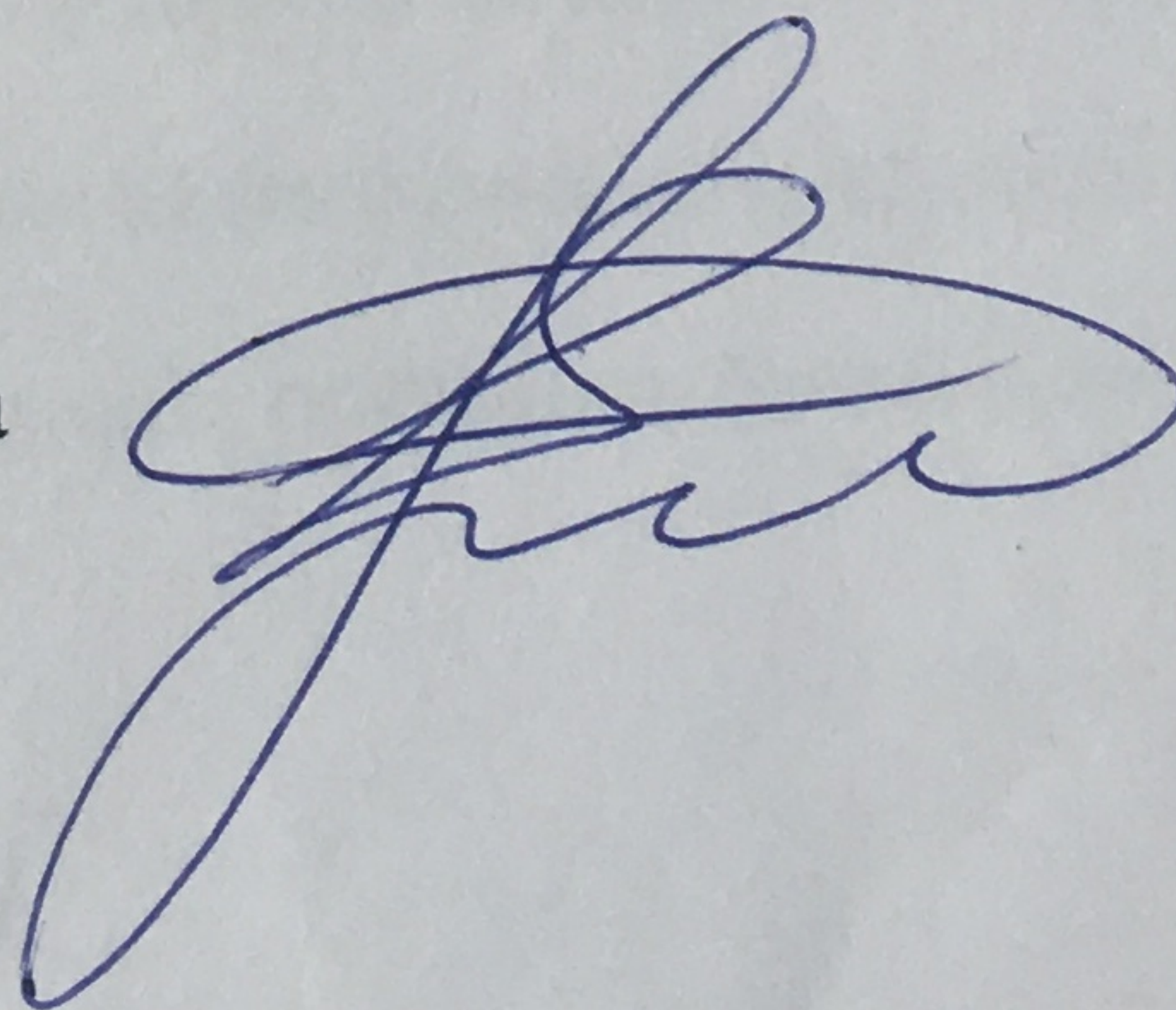
Шпорт О.М.

ВІДЗИВ

на кваліфікаційну роботу студента групи 072-18ск-1 Талибова Фаміла Асіф огли «ПЛАНУВАННЯ КРЕДИТНОГО ПОРТФЕЛЯ БАНКУ (НА ПРИКЛАДІ АТ КБ «ПРИВАТБАНК»)», яка представлена для присвоєння ступеня «бакалавр» кваліфікації «бакалавр фінансів, банківської справи та страхування» за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування»

1. *Мета дипломної роботи* — полягає в оцінці кредитного портфеля АТ КБ «ПриватБанк» та плануванні заходів, спрямованих на його покращення.
2. *Обрана тема актуальна* у зв'язку з тим, що ефективне управління кредитним портфелем банків є одним із важливих управлінських заходів, від якості проведення якого залежать фінансові результати діяльності установи.
3. *Тема кваліфікаційної роботи бакалавру* безпосередньо пов'язана з об'єктом діяльності бакалавра спеціальності «Фінанси, банківська справа та страхування» планування діяльності банку.
4. *Задачі кваліфікаційної роботи* містять елементи аналізу, що відповідає вимогам освітньо-кваліфікаційної характеристики бакалавра.
5. *Автором використані* теоретико-методичні підходи щодо оцінки кредитного портфелю банку.
6. *Робота з керівником роботи та інновації запропонованих рішень.* Студент Талібов Ф.А. відвідував консультації, та прислухаючись до порад керівника виконував роботу самостійно. *Кваліфікаційна робота* містить обґрунтування планових показників діяльності банку.
7. *Самостійність при виконанні та оформленні результатів досліджень.* Ступінь самостійності при виконанні кваліфікаційної роботи ст. Талібова Ф.А... достатня
8. *Виконання презентації.* Презентація віддзеркалює основні положення кваліфікаційної роботи.
9. *Дотримання стандартів.* Оформлення пояснювальної записки виконано в основному у відповідності зі стандартами ЄСКД.
10. *Робота Талібова Ф.А. отримала позитивну оцінку зовнішнього рецензента.*
Таким чином констатуємо, що кваліфікаційна робота Талібова Ф.А. рекомендується до захисту з оцінкою 70 балів.

Науковий керівник
кваліфікаційної роботи бакалавра
д.е.н., професор.

О.В. Єрмошкіна